

Brüssel, 9.12.2015  
COM(2015) 635 final

2015/0288 (COD)

Ettepanek:

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV**

**kaupade internetimüügi ja muu kaugmüügi lepingutega seonduvate teatavate aspektide kohta**

(EMPs kohaldatav tekst)

{SWD(2015) 274}

{SWD(2015) 275}

## SELETUSKIRI

### 1. ETTEPANEKU TAUST

Digitaalse ühtse turu strateegias,<sup>1</sup> mille komisjon võttis vastu 6. mail 2015, anti teada seadusandlikust algatusest võtta vastu ühtlustatud normid digitaalse sisu üleandmise ja kaupade internetimüügi kohta. Käesolev algatus koosneb i) ettepanekust, milles käsitletakse digitaalse sisu üleandmise lepingutega seonduvaid teatavaid aspekte, ja ii) ettepanekust, milles käsitletakse kaupade internetimüügi ja muu kaugmüügi<sup>2</sup> lepingutega seonduvaid teatavaid aspekte.

Nagu komisjon on oma 2015. aasta tööprogrammis teatanud, tuginetakse nendes kahes ettepanekus Euroopa ühist müügiõigust käsitleva määruse läbirääkimistel saadud kogemustele. Eelkõige on nendes loobutud lähenemisviisist, mille aluseks on vabatahtlik normistik ja ulatuslik normide kogum. Selle asemel sisaldavad need normide kogumit, mis on sihipärane ja täielikult ühtlustatud. Samuti tuginevad need ettepanekud mitmele muudatusettepanekule, mille Euroopa Parlament on vastu võtnud Euroopa ühist müügiõigust käsitleva määruse ettepaneku esimesel lugemisel, eelkõige selle kohaldamisala piiramise kohta kaupade internetimüügi ja muu kaugmüügiga ning kohaldamisala laiendamise kohta teatavale digitaalsele sisule, mida pakutakse muu vastutatu kui raha eest.

Käesolev seletuskiri hõlmab küll konkreetset ettepanekut kaupade internetimüügi ja muu kaugmüügi lepingute teatavate aspektide kohta, kuid ettepaneku põhjuseid käsitlev seletuskirja osa puudutab mõlemat ettepanekut, kuna need kaks ettepanekut on kavandatud paketina, millel on ühised eesmärgid.

#### • Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Ettepanekute üldeesmärk on aidata kaasa digitaalse ühtse turu loomisega pakutavate võimaluste kasvule, millest saavad kasu nii tarbijad kui ka ettevõtjad. Kaotades peamised lepinguõigusega seotud tõkked, mis takistavad piiriülest kaubandust, vähendatakse ettepanekutes esitatud normidega ebakindlust, mida põhjustab õigusraamistiku keerukus nii ettevõtjatele kui ka tarbijatele, ning ka ettevõtjatele lepinguõiguse erinevustest tulenevaid kulusid.

39 % ettevõtjatest, kes tegelevad internetimüügiga, kuid mitte piiriüleselt, nimetab riikide erinevat lepinguõigust piiriülese internetimüügi peamise takistusena<sup>3</sup>. Eelkõige puudutab see puudusega toote korral kasutatavaid õiguskaitsevahendeid. Sellele on viidanud 49 % ELi jaemüüjatest, kes tegelevad internetimüügiga, ja 67 % nendest, kes praegu püüavad tegeleda piiriülese internetimüügiga või kaaluvad sellega tegelemist<sup>4</sup>. Erinevused riikide lepinguõiguses on tekitanud jaemüüjatele ühekordseid kulusid ligikaudu 4 miljardi euro ulatuses; enamjaolt mõjutavad need kulud mikro-, väike- ja keskmise suurusega ettevõtjaid (VKEsid). Nende ettepanekute eesmärk on luua soodne ettevõtluskeskkond ning lihtsustada piiriülest müüki ettevõtjate, eelkõige VKEde jaoks. Ettevõtjatele tuleks tagada õiguskindlus ning vältida tuleks tarbetuid kulusid, mida põhjustavad riikide õigusaktide erinevused, kui kaupu ja digitaalse sisu müüakse väljaspool omamaist turgu.

<sup>1</sup> COM(2015) 192 (final) <http://ec.europa.eu/priorities/digital-single-market/>

<sup>2</sup> Käesolevas seletuskirjas viitab termin „internetimüük” „internetimüügile ja muule kaugmüügile”.

<sup>3</sup> Eurobaromeetri kiiruurung nr 396, „Retailers attitudes towards cross-border trade and consumer protection” (Jaemüüjate suhtumine piiriülesesse kaubandusse ja tarbijakaitse), 2015.

<sup>4</sup> Eurobaromeetri kiiruurung nr 413 „Companies engaged in online activities” (Internetis tegutsevad ettevõtjad), 2015, sektorite lõikes (ainult ettevõtjalt tarbijale).

Üksnes 18 % tarbijatest, kes 2014. aastal kasutasid interneti isiklikel eesmärkidel, ostsid interneti kaudu teisest ELi liikmesriigist, samas kui 55 % tegid internetioste oma riigist<sup>5</sup>. Tarbijatel puudub piiriüleseid internetioste tehes kindlus ja nad usuvad, et on paremini kaitstud, kui ostavad interneti kaudu oma riigis neile tuttava omamaise õiguse alusel. Üks selle peamisi põhjusi on see, et tarbijad ei ole kindlad oma põhilistes lepingulistes õigustes. Samuti takistab tarbijaõiguste tõhusat maksmapanemist liikmesriikides kehtiv erinev kord. Selle tulemusena jäävad tarbijad ilma ostuvõimalustest ning peavad leppima piiratud kaubavaliku ja kallimate hindadega. Peale selle, kuna tarbijad ei julge teha piiriüleseid internetioste, ei saa nad ära kasutada olemasolevaid liikmesriikidevahelisi hinnaerinevusi ja jäävad seega ilma olulistest võimalustest.

Kaupade internetimüügi valdkonnas tuleb kiiresti tegutseda. Samal aja võib kaugmüügi normide ühtlustamine kujutada endast ohtu, et tekivad kaugmüüki reguleerivad normid, mis erinevad tavamüüki reguleerivatest normidest. Kuna kaupu müüakse üha rohkem eri kanaleid pidi (st samaaegselt mitme kanali kaudu, näiteks otse kaupluses, interneti teel või muud kaugmüügi viisi kasutades), püüab komisjon hoida ära sellise olukorra tekkimist ning tagada, et tarbijatel ja kauplejatel oleks tõepoolest võimalik tugineda ühtsele õigusraamistikule, mida on lihtne kohaldada kõikjal Euroopa Liidus.

Seetõttu on komisjon alustanud käesoleva ettepanekuga oma õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi raames olemasolevate ELi tarbijakaitset käsitlevate õigusaktide süvaanalüüsi. Andmed, mis saadakse toimivuskontrolli analüüsist, milles käsitletakse tarbekaupade müügi ja garantiide direktiivi kohaldamist kaupade tavapärase ostmise suhtes, on tõenäoliselt kättesaadavad 2016. aasta teisel poolel. Kuigi need andmed ja seega seda küsimust käsitleva toimivuskontrolli tulemused ei ole veel kättesaadavad, võib nende pinnalt tehtavaid järeldusi võtta arvesse kaasseadusandjate aruteludes kaupade interneti- ja muud kaugmüüki käsitleva ettepaneku üle, kui need peaks osutama vajadusele komisjoni algatuse järele kaupade tavamüügi valdkonnas.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas kehtivate sätetega**

Käesoleva ettepaneku peamised sisulised sätted käsitlevad peamisi erinevusi riiklikes kohustuslikes tarbijakaitse normides pärast Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 1999. aasta direktiivi 1999/44/EÜ (tarbekaupade müügi ja nendega seotud garantiide teatavate aspektide kohta) ühtlustamise miinimumeeskirjade rakendamist liikmesriikides<sup>6</sup>. Need peamised erinevused riigisisestes normides mõjutavad seda, kas ja millises ulatuses kauplejad otsustavad müüa oma kaupu piiriülesest.

Kuigi ettepanekus võetakse aluseks direktiivi 1999/44/EÜ normid, ühtlustatakse selles täies ulatuses kaupade vastavuskriteeriumid, tarbijatele kasutada olevate õiguskaitsevahendite hierarhia ning tõendamiskohustuse ümberpööramine ja seadusest tulenev garantii. Lisaks selgitatakse kehtiva direktiivi 1999/44/EÜ teatud aspekte, nagu asjaolu, et tarbijal oleks õigus leping lõpetada või alandada hinda, kui müüja kaupa mõistliku aja jooksul ei paranda või ei asenda. Erinevalt direktiivist 1999/44/EÜ oleks tarbijal õigus leping lõpetada ka pisipuuduste korral. Samuti ei oleks tarbijatel – erinevalt direktiivist 1999/44/EÜ – ettepaneku alusel kohustust, mis neil on praegu mitme riigi õiguse alusel, teatada müüjale kauba puudusest teatava aja jooksul alates puuduse avastamisest. Võrreldes direktiiviga 1999/44/EÜ on kindlasti suur muutus see, et tõendamiskohustuse ülemineku aega pikendatakse kahe aastani.

5

Eurostati uuring IKT kasutamise kohta kodumajapidamistes ja üksikisikute hulgas, 2014.

6

EÜT L 171, 7.7.1999, lk 12.

Sarnaselt direktiivile 1999/44/EÜ jätab ettepanek tarbijale sellisest mittevastavusest tingitud kahju eest hüvitise saamise õigust reguleerivad sätted liikmesriikide õiguse reguleerida.

Lisaks täiendab ettepanek ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta direktiivi 2011/83/EL tarbija õiguste kohta, millega muudetakse nõukogu direktiivi 93/13/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 1999/44/EÜ ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 85/577/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 97/7/EÜ,<sup>7</sup> millega on juba täielikult ühtlustatud teatavad kaupade internetimüügi ja muu kaugmüügi normid (peamiselt lepingueelsed teavitamisnõuded ja taganemisõigus). Ettepanek täiendab ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2000. aasta direktiivi 2000/31/EÜ infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide, eriti elektroonilise kaubanduse kohta siseturul (direktiiv elektroonilise kaubanduse kohta),<sup>8</sup> millega kehtestatakse muu hulgas osaliselt e-lepingute ühtlustatud normid.

Ettepanekuga ei ühtlustata täielikult ühtki normi, mis käsitleb ebaõiglasi tingimusi, ja seetõttu ei mõjuta ettepanek nõukogu 5. aprilli 1993. aasta direktiivi 93/13/EMÜ ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes<sup>9</sup>.

Ettepanek on kooskõlas ühtsel digitaalsel turul kohaldatava õiguse ja kohtualluvuse suhtes kehtivate ELi normidega<sup>10</sup>. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määrust (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades<sup>11</sup> ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta määrust (EÜ) nr 593/2008 lepinguliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta („Rooma I”),<sup>12</sup> milles nähakse ette normid kohtualluvuse ja kohaldatava õiguse kindlaksmääramiseks, kohaldatakse ka digitaalkeskkonnas. Need õigusaktid võeti vastu üsna hiljuti ning õigusloome protsessis kaaluti hoolikalt interneti mõju. Mõnedes, eeskätt tarbijalepinguid puudutavates normides, käsitletakse internetitehinguid eraldi. Nende normidega soovitakse kaitsta tarbijaid muu hulgas ühtsel digitaalsel turul, tagades neile kaitse, mis kehtib liikmesriigis, mis on nende harilik elukohariik ja millest erandeid teha ei saa. Et käesoleva kaupade internetimüüki ja muud kaugmüüki käsitleva ettepaneku eesmärk on tarbijakaitse peamiste kohustuslike sätete ühtlustamine, ei ole kauplejatel tulevikus vaja enam kohanduda 28 õiguskorra erinevustega. Koos käesolevas ettepanekus esitatud uute lepingunormidega kaupade internetimüügi ja muu kaugmüügi kohta moodustavad kehtivad rahvusvahelist eraõigust käsitlevad normid selge õigusraamistiku ostmiseks ja müümiseks Euroopa digitaalsel turul, kus võetakse arvesse nii tarbijate kui ka ettevõtjate huve. Seetõttu ei eelda käesolev seadusandlik ettepanek muudatuste tegemist kehtivas ELi rahvusvahelises eraõiguses, sealhulgas määruses (EÜ) nr 593/2008 („Rooma I”).

Ettepanekuga täiendatakse sektoripõhiseid liidu õigusakte, nagu ökodisaini<sup>13</sup> või energiamärgistust<sup>14</sup> käsitlevad õigusaktid, nende rakendusaktid ja delegeeritud aktid, ning

<sup>7</sup> ELT L 304, 22.11.2011, lk 64.

<sup>8</sup> EÜT L 178, 17.7.2000, lk 1–16.

<sup>9</sup> EÜT L 095, 21.4.1993 lk 29–34.

<sup>10</sup> Üksikasjaliku selgituse digitaalsel ühtsel turul kohaldatava õiguse ja kohtualluvuse kohta leiab mõjuhinnangut käsitleva komisjoni talituste töödokumendi 7. lisast; lisatud ettepanekutele võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv digitaalse sisu üleandmise lepingutega seonduvate teatavate aspektide kohta ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv kaupade internetimüügi ja muu kaugmüügi lepingutega seonduvate teatavate aspektide kohta, SWD(2015) 275.

<sup>11</sup> ELT L 351, 20.12.2012, lk 1–32.

<sup>12</sup> ELT L 177, 4.7.2008, lk 6.

<sup>13</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/125/EÜ, 21. oktoober 2009, mis käsitleb raamistiku kehtestamist energiamõjuga toodete ökodisaini nõuete sätestamiseks, ELT L 285, 31.10.2009, lk 10–35.

võimaldatakse nendega kehtestada tootepõhised vastupidavusnõuded, näiteks vastupidavust käsitleva teabega seotud nõuded.

- **Kooskõla Euroopa Liidu muude poliitikavaldkondadega**

Digitaalse ühtse turu strateegia eesmärk on käsitleda terviklikult kõiki peamisi takistusi, mis häirivad piiriülese e-kaubanduse arengut digitaalsel ühtsel turul. Käesolevat ettepanekut tuleks vaadelda osana sellest terviklikust käsitlusest. Muu hulgas hõlmab see platvormide rolliga seotud algatusi, Euroopa pilvandmetöötluse algatust, käibemaksuga seotud koormust ning postipakkide kättetoimetamist. Samuti hõlmab strateegia algatusi, mis on seotud jõustamise / tagasinõuetega, st vaidluste internetipõhise lahendamise platvormi kasutuselevõttu<sup>15</sup> ja 27. oktoobri 2004. aasta määruse (EÜ) nr 2006/2004 (tarbijakaitseasutuste jõustamise eest vastutavate siseriiklike asutuste vahelise koostöö kohta) (tarbijakaitsealase koostöö määrus)<sup>16</sup> läbivaatamist. Täielikult ühtlustatud lepinguõiguse normid ELis hõlbustavad ka tarbijakaitsealase koostöö eest vastutavatel asutustel nende jõustamiseks võetavate meetmete koordineerimist<sup>17</sup>.

## 2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Käesoleva ettepaneku õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 114 ning selle põhieesmärk on siseturu rajamise ja toimimise parandamine.

Olemasolevad erinevused tarbijalepinguõiguse normides takistavad kauplejaid müümast internetis piiriüleselt, sest nad peavad kohandama oma lepingud erinevate tarbijalepinguõigust käsitlevate kohustuslike normide järgi eri liikmesriikides, kuhu nad ekspordivad, ja seega kandma lepinguõigusega seotud kulusid. Välismaalt ostes puudub tarbijatel kindlus oma peamiste lepinguliste õiguste suhtes ja seetõttu eelistavad nad piirduda kodumaise turuga. Sellistel probleemidel on otsene mõju siseturu rajamisele ja toimimisele ning need piiravad konkurentsi.

Erinevused liikmesriikides tarbijalemüügi lepingutele kohaldatavates riiklikes kohustuslikes normides tulenevad peamiselt riigisisestest kohustuslikest normidest, mis lähevad kaugemale ELi minimaalse ühtlustamise direktiividest<sup>18, 19</sup>. Selliseid erinevusi leidub mitmes põhivaldkonnas ja need tekitavad ettevõtjatele lisakulusid ning võtavad tarbijatelt õiguskindluse.

---

<sup>14</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2010/30/EL, 19. mai 2010, energiamõjuga toodete energia- ja muude ressursside tarbimise näitamise kohta märgistuses ja ühtses tootekirjelduses, ELT L 153, 18.6.2010, lk 1–12.

<sup>15</sup> Määrus (EL) nr 524/2013, 21. mai 2013, tarbijavaidluste internetipõhise lahendamise kohta, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2006/2004 ja direktiivi 2009/22/EÜ (tarbijavaidluste internetipõhise lahendamise määrus) (ELT L 165, 18.6.2013, lk 1).

<sup>16</sup> ELT L 364, 9.12.2004, lk 1.

<sup>17</sup> Käesoleva direktiiviga muudetakse tarbijakaitsealase koostöö määrust ja kõnealuse määruse lisasse sisestatakse viide käesolevale direktiivile.

<sup>18</sup> See teave on saadud peamiselt teadetest, mille liikmesriigid on saatnud komisjonile direktiivi 2011/83/EL artiklite 32 ja 33 kohaselt seoses nõukogu direktiivi 93/13/EMÜ ja direktiivi 1999/44/EÜ ülevõtmisega; teadete täisteksti vt aadressil: [http://ec.europa.eu/consumers/consumer\\_rights/rights-contracts/directive/notifications/index\\_en.htm](http://ec.europa.eu/consumers/consumer_rights/rights-contracts/directive/notifications/index_en.htm).

<sup>19</sup> Kuigi enamik riiklike tarbijanormide erinevusi tuleneb ELi minimaalse ühtlustamise direktiivide erinevast rakendamisest liikmesriikides, on olemas ka teisi riiklikke kohustuslike tarbijaõiguse norme, mis ei tulene ELi tarbijaõigustiku rakendamisest. Konkreetsete näidete kohta vt mõjuhinnang, mis on lisatud ettepanekutele võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv digitaalse sisu üleandmise lepingutega seonduvate teatavate aspektide kohta ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv kaupade internetimüügi ja muu kaugmüügi lepingutega seonduvate teatavate aspektide kohta, SWD (2015) 275, punkt 1.2 „Tarbijalepinguõiguse kohustuslike normide peamised erinevused, mis mõjutavad kaupade piiriülest ostu ja müüki”.

Direktiiviga 1999/44/EÜ nähakse tarbijate jaoks ette õiguskaitsevahendite hierarhia. Kui kaup ei vasta lepingutingimustele, on tarbijal õigus ostetud kauba lepingutingimustega vastavusse viimisele, nõudes esmalt selle parandamist või asendamist. Alles teise sammuna võib tarbija lepingu lõpetada või alandada hinda. Seda lähenemisviisi on järginud 20 liikmesriiki,<sup>20</sup> samas kui ülejäänud liikmesriigid on pakkunud tarbijatele võimaluse õiguskaitsevahendit vabalt valida või võtnud üle õiguskaitsevahendite hierarhia, kuid näinud ette ka muu õiguskaitsevahendi, näiteks õiguse keelduda mittevastavast kaubast lühikese tähtaja jooksul.

Vastavalt direktiivile 1999/44/EÜ võivad liikmesriigid kohustada tarbijaid nende õiguste teostamiseks teatama müüjale puudusest kahe kuu jooksul alates selle avastamisest. Teatamata jätmise korral kaotavad tarbijad õiguse kasutada õiguskaitsevahendit. Kuigi 11 liikmesriigis<sup>21</sup> tarbijatel sellist kohustust ei ole, peavad 12 liikmesriigi<sup>22</sup> tarbijad teatama puudusest 2 kuu jooksul ja 5 liikmesriigis<sup>23</sup> on tarbijale selleks ette nähtud muu ajavahemik.

Direktiivi 1999/44/EÜ kohaselt võib tarbija kasutada õiguskaitsevahendit üksnes siis, kui kaup on mittevastav juba üleandmise ajal. Tõendamiskohustus pööratakse ümber esimese 6 kuu jooksul, kohustades kauplejat selle aja jooksul tõendama, et kauba üleandmise ajal sellist puudust ei esinenud. 25 liikmesriiki on järginud seda käsitusviisi, 3 liikmesriiki<sup>24</sup> on tõendamiskohustuse ümberpööramise aega hiljuti pikendanud.

Direktiiviga 1999/44/EÜ nähakse ette, et üleandmise ajal esinenud puuduste korral võib kauplejat pidada vastutavaks vähemalt 2 aastat. 23 liikmesriiki on rakendanud kõnealuse 2aastase ajavahemiku, 1 liikmesriigis<sup>25</sup> on see periood pikem ja 2 liikmesriigis<sup>26</sup> piiramatu. Ülejäänud 2 liikmesriigis<sup>27</sup> konkreetne õiguslik garantii-aeg puudub, tarbijaõigused on piiratud aegumistähtajaga (riigisisestes õigusaktides sätestatud ajalised piirangud, mille jooksul saab kohtus õigustele tugineda).

Üldiselt kõrvaldab ettepanek põhivabaduste teostamist segavad takistused, mille põhjuseks on need erinevused riikide tarbijalepinguõigust käsitlevates kohustuslikes normides, mis tulenevad eelkõige täiendavatest tehingukuludest, millega kauplejad piiriüleste tehingute puhul kokku puutuvad, ning tarbijate ebakindlusest oma õiguste suhtes, kui nad sooritavad oste mõnes muus ELi liikmesriigis. Kõigel sellel on otsene mõju siseturu rajamisele ja toimimisele ning samuti piirab see konkurentsi.

Ettepanek tagab tarbijakaitse kõrge taseme, pakkudes kogumit täielikult ühtlustatud kohustuslikest normidest, mis säilitavad ja mitmel juhul tõstavad kaitse taset, mis tarbijatel on olemasoleva direktiivi 1999/44/EÜ kohaselt.

## • Subsidiaarsus

Ettepanek on kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega.

---

20 Austria, Belgia, Bulgaaria, Eesti, Hispaania, Itaalia, Läti, Luksemburg, Madalmaad, Malta, Poola, Prantsusmaa, Rootsi, Rumeenia, Saksamaa, Slovakkia, Soome, Taani, Tšehhi, Ungari.

21 Austria, Bulgaaria, Iirimaa, Kreeka, Leedu, Luksemburg, Poola, Prantsusmaa, Saksamaa, Tšehhi ja Ühendkuningriik.

22 Belgia, Eesti, Hispaania, Horvaatia, Itaalia, Küpros, Läti, Malta, Portugal, Rumeenia, Sloveenia ja Soome.

23 Mõistliku aja jooksul Taanis ja Rootsis; kohe Madalmaades ja viivitamata Ungaris (nendes riikides loetakse teatamist 2 kuu jooksul alati õigeaegseks); 6 kuu jooksul Slovakkias.

24 Poola, Portugal ja Prantsusmaa.

25 Rootsi.

26 Soome ja Madalmaad.

27 Iirimaa ja Ühendkuningriik.

Algatuse eesmärk on kõrvaldada tarbijalepinguõigusest tulenevad tõkked e-kaubanduses ja aidata rajada tõeline digitaalne ühtne turg, millest saavad kasu nii ettevõtjad kui ka tarbijad. Liikmesriigid ei suuda nimetatud eesmärki üksi piisavalt saavutada. Direktiiviga 1999/44/EÜ sätestatud kaupade müüki käsitlevate normide puhul on ühtlustamine minimaalne ja seega on liikmesriikidel võimalus neid erinevalt rakendada. See on toonud kaasa killustatuse. Ainult koordineeritud sekkumine liidu tasandil, mille eesmärk on kõrvaldada olemasolevad lahknevused riiklikes lähenemisviisides Euroopa Liidu tarbijaõiguse täieliku ühtlustamise teel, võib aidata kaasa siseturu väljakujundamisele, lahendades selle probleemi.

Ettepanek põhineb tarbijate teatavate olulise tähtsusega lepinguliste õiguste täielikul ühtlustamisel. Seega loob see ühtse normide kogumi, mis tagab tarbijakaitse ühtlaselt kõrge taseme kogu Euroopa Liidus ja võimaldab kauplejatel müüa tarbijatele kõigis liikmesriikides samadel lepingutingimustel. Käesoleva ettepanekuga vähendatakse märgatavalt kauplejapoolseid tarbijakaitse normide täitmiseks vajaminevaid kulusid ning tagatakse samas tarbijatele kõrgetasemeline kaitse. Seega oleks ELi tasandi meetmed tõhusamad kui riigi tasandi meetmed.

Täielik ühtlustamine on juba osutunud edukaks ELi tarbijakaitse õigusaktide valdkonnas, näiteks direktiivis 2011/83/EL sätestatud normide kaudu, tagades kõigile tarbijatele Euroopa Liidus ühesugused tarbijaõigused, mida tõlgendatakse ja jõustatakse ühetaoliselt kõigis liikmesriikides. ELi tasandi algatus kindlustab tarbijaõiguste ühtse arengu, tagades samas kõigile ELi tarbijatele võrdse kõrgetasemelise kaitse. See annab õiguskindluse ettevõtjatele, kes soovivad müüa oma kaupu teistes liikmesriikides. Sellist tulemust on võimalik saavutada ainult ELi tasandi meetmetega.

Lisaks kindlustab ELi tasandi algatus tarbijaõiguste ühtse kohaldamise, tagades samas kõigile ELi tarbijatele võrdse kõrgetasemelise kaitse. See annab õiguskindluse ettevõtjatele, kes soovivad müüa oma kaupu teistes liikmesriikides. Selline algatus pakub jõustamismeetmete koordineerimiseks ühtset õiguslikku alust, sest kavandatav direktiiv lisatakse määruse (EÜ) nr 2006/2004 (tarbijakaitse seaduse jõustamise eest vastutavate siseriiklike asutuste vahelise koostöö kohta) (tarbijakaitsealase koostöö määrus) lisasse. Lisaks lihtsustaksid kavandatud ühtsed täielikult ühtlustatud normid suurel määral jõustamismeetmeid. Seega tugevdatakse ELi õigusaktide jõustamist ELi tarbijate huvides. Sellist tulemust on võimalik saavutada ainult ELi tasandi meetmetega.

- **Proportsionaalsus**

Ettepanek on kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud proportsionaalsuse põhimõttega, sest ettepanek ei lähe eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.

Selle ettepanekuga ei ühtlustata kaupade internetimüügi ja muu kaugmüügi lepingute kõiki aspekte. Selle asemel keskendutakse üksnes nendele peamistele, ELi tarbijate sihipärastele lepinguõigustele, mis on olulised piiriüleste internetitehingute puhul ja mida sidusrühmad peavad kaubandust takistavateks asjaoludeks ning mis on vajalikud tarbijate usalduse suurendamiseks piiriüleste kaugostude tegemiseks. Pealegi sekkutakse riikide õigusesse märgatavalt vähem tänu asjaolule, et õiguslikuks vormiks valiti määruse asemel direktiiv (vt allpoolt „Õigusakti valik”).

- **Õigusakti valik**

Komisjon esitab paketina kaks täielikku ühtlustamist ettenägevat direktiivi: direktiiv digitaalse sisu üleandmise lepingutega seonduvate teatavate aspektide kohta ja direktiiv kaupade internetimüügi ja muu kaugmüügi lepingutega seonduvate teatavate aspektide kohta.

Kuna õigusaktiks valiti direktiiv, võivad liikmesriigid ise valida vahendid, millega nad selle riigisisesse õigusesse üle võtavad. Määruse korral tuleks võrreldes direktiiviga kehtestada palju üksikasjalikum ja ulatuslikum normistik, sest see eeldab vahetut kohaldamist. Sellega sekkutaks riigisisesse õigusesse märgatavalt rohkem.

Täielik ühtlustamine aitab kaasa lihtsate ja ajakohaste normide kehtestamisele, millega kaotatakse lepinguõigusest tulenevad takistused ning luuakse ettevõtjatele võrdsed võimalused, tagades samal ajal, et tarbijakaitse tase on kõigi tarbijate jaoks kogu ELis ühtmoodi kõrge.

Mittesiduva vahendiga, näiteks vabatahtliku näidislepinguga ei saavutataks eesmärki parandada siseturu rajamist ja toimimist. Kauplejad oleksid juhul, kui tarbija elukohaliikmesriigi tarbijakaitse tase on kõrgem näidislepinguga kehtestavast, endiselt kohustatud järgima tarbija elukohaliikmesriigi erinevaid kohustuslikke riigisiseseid norme ning peaksid seega ikka kandma lepinguõigusega seotud suuremaid kulusid.

### **3. JÄRELHINDAMISTE TULEMUSED, KONSULTEERIMINE SIDUSRÜHMADEGA JA MÕJUHINNANGUD**

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

#### *Konsulteerimisprotsess*

Laialdase osavõtu tagamiseks kogu käesoleva algatuse poliitikatsükli jooksul töötati välja ulatuslik konsultatsioonistrateegia. Strateegia aluseks olid nii avalikud kui ka sihipärased konsultatsioonid. Komisjon on sellel teemal kogunud arvukaid ja tasakaalustatud seisukohti, andes kõigile asjaomastele isikutele (ettevõtjad, tarbijad, riigiasutused, juristid ja teadlased) võimaluse avaldada oma arvamust<sup>28</sup>.

– Avalik konsultatsioon: avatud 12nädalane veebipõhine avalik konsultatsioon andis tulemuseks 189 vastust kõigi kategooriate sidusrühmadelt üle ELi.

– Sihipärased konsultatsioonid: 22 organisatsioonist, kes esindasid väga erinevaid huve, moodustati sidusrühmade konsultatsioonirühm. Rühm tuli kokku seitse korda.

Samuti korraldati 2015. aasta juunist augustini süvaintervjuusid ettevõtjatega ja koguti andmeid lepinguõigusega seotud kulude kohta, millega ettevõtja peab välismaale müügi korral silmitsi seisma.

Digitaalse ühtse turu strateegia raames kasutati 2015. aastal kahte uuringut, tarbijauuringut<sup>29</sup> ja ettevõtlusuuringut,<sup>30</sup> et selgitada välja digitaalse ühtse turu peamised piiriüleised takistused.

28

Lisateavet konsultatsioonide kohta leiab aadressil [http://ec.europa.eu/justice/newsroom/contract/opinion/index\\_en.htm](http://ec.europa.eu/justice/newsroom/contract/opinion/index_en.htm).

29

Euroopa Komisjoni tellitud GfK tarbijauuring, millega selgitatakse välja digitaalse ühtse turu peamised piiriüleised takistused ja kus need enim mõju avaldavad, 2015.

30

Eurobaromeetri kiiruuring nr 413 internetis tegutsevate ettevõtjate kohta (Companies engaged in online activities) (2015) [http://ec.europa.eu/public\\_opinion/flash/fl\\_413\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_413_en.pdf).

Liikmesriikidega konsulteerimine: 2015. aasta juunist oktoobrini korraldati liikmesriikidega kolm õpikoda. Asjaomaseid teemasid arutati ka riiklike täitevasutustega tarbijakaitsealase koostöö komisjoni koosolekul (aprillis 2015) ja tarbijapoliitika eest vastutavate riigiasutustega tarbijapoliitika võrgustiku koosolekul (mais 2015).

### *Tulemuste kokkuvõte*

Suurem osa tarbijatest vastajaid tõdeb, et ühtlustamine võib parandada piiriülest e-kaubandust. Samas toetavad nad täielikku ühtlustamist ainult juhul, kui sellega ei lange tarbijakaitse tase liikmesriikides. Samuti hoiatavad nad ohtude eest, mida võib tuua kaasa eri müügikanalite jaoks erineva normitiku kehtestamine. Tarbijaühendused on kindlalt vastu kaupleva riigi õiguse kohaldamisele ja seda sõltumata sellest, mis kujul seda tehtaks. Lisaks ei toeta tarbijaorganisatsioonid ettevõtjatevaheliste lepingute lisamist käesoleva ettepaneku kohaldamisalasse, sest need erinevad oluliselt ettevõtja ja tarbija vahelistest lepingutest. Lisaks võib see tuua kaasa vastuolusid juba olemasolevate õigusaktidega. Enamik ettevõtjaid pooldaks ühtlustatud ELi norme, millega reguleeritakse kaupade müüki ettevõtjalt tarbijale. Mõned ettevõtjate ühendused kahtlevad aga vajaduses üldse mingeid meetmeid võtta. Kui aga ELi tasandil midagi tehakse, eelistaksid nad kaupleva riigi õiguse kohaldamist ja määruse (EÜ) nr 593/2008 („Rooma I”) muutmist. Ettevõtlusorganisatsioonid soovivad vältida nii palju kui võimalik valdkondlikku lähenemisviisi, mis võib tuua kaasa erinevad normid internetimüügile ja internetivälisele müügile ning kaupadele ja digitaalsele sisule. Suurem osa õiguserialade liite pooldaks ühtlustatud ELi norme ning ühesuguse süsteemi kasutamist nii ettevõtja ja tarbija kui ka ettevõtjatevaheliste lepingute suhtes.

Üldiselt toetaksid liikmesriigid ELi ühtlustatud norme, kuid nad suhtuvad ettevaatlikkusega nende poliitilisse teostatavusse ning internetimüügi ja väljaspool interneti toimuva müügi normide eristamise. Mõni neist eelistaks pigem panustada olemasolevate õigusaktide paremasse rakendamisse, jõustamisse ja hindamisse kui uute õigusaktide vastuvõtmisse. Suurem osa vastanud liikmesriikidest toetab seda, et õigusaktiga reguleeritaks ainult ettevõtja ja tarbija vahelisi lepinguid. Lisaks väljendab oluline hulk liikmesriike otsest vastuseisu kaupleva riigi õiguse mis tahes vormis kohaldamisele ja seega Rooma I määruse muutmisele.

Normide sisu poole pealt toetab enamik tarbijaühendusi õiguskaitsevahendite vaba valikut, samas kui suurem osa ettevõtjatest vastajatest pooldab üle Euroopa Liidu kehtivat tarbija õiguskaitsevahendite hierarhiat. Liikmesriikide seisukohad jagunevad kaheks: mõned pooldavad õiguskaitsevahendite hierarhiat, teised jälle seda, et tarbijaid saaksid õiguskaitsevahendeid vabalt valida. Enamik õiguserialasid esindavatest vastajatest pooldab tarbija õiguskaitsevahendite vaba valikut, samas teised eelistavad säilitada õiguskaitsevahendite hierarhia, milles pooled saavad läbi rääkida. Mis puudutab tõendamiskohustuse ümberpööramist, siis pooldavad tarbijaühendused pikemat kui 6kuulist ajavahemikku (enamasti 2 aastat) ja peaaegu kõik eelistavad pikemat seadusest tulenevat garantiiaega. Ettevõtjad säilitaksid praeguse 6kuulise tõendamiskohustuse ümberpööramise aja ja toetaksid praegu kehtiva 2aastase garantiiaja täielikku ühtlustamist. Liikmesriigid ja õiguserialade esindajad toetaksid üldiselt olemasolevate tõendamiskohustuse ümberpööramise ja seadusest tuleneva garantii normide säilitamist.

### **• Ekspertiavõtte kogumine ja kasutamine**

Komisjon võttis aluseks ka mitu majandus- ja õigusala uuringut, mis olid tellitud kas spetsiaalselt selle algatuse või digitaalse ühtse turu strateegia jaoks. Nende seas on 2015. aastal teostatud uuring, mille eesmärk oli kindlaks teha digitaalse ühtse turu peamised

piiriülesed takistused,<sup>31</sup> Eurostati statistilised andmed 2014. aasta kohta, Eurobaromeetri uuringud ja VKEde paneeluuring<sup>32</sup>.

Võrdlev õigusuuring andis ülevaate lepinguliste kohustuste suhtes kohaldatavatest kohustuslikest normidest kaugmüügi ja eeskätt interneti kaudu müüdavate kaupade müügilepingutes.

## • Mõju hindamine

Õiguskontrollikomitee esitas esialgse arvamuse mõjuhindangu kavandi kohta 16. oktoobril 2015; hinnangut muudeti vastavalt komitee märkustele ning see esitati uuesti. 9. novembril 2015 esitas komitee teise arvamuse,<sup>33</sup> milles kiitis muudetud mõjuhindangu kavandi koos teatavate märkustega heaks.

Läbivaadatud mõjuhindangu aruanne ning kommenteeritud kokkuvõte avaldatakse koos ettepanekutega<sup>34</sup>.

## *Vaadeldud poliitikavalikud*

Mõjuhindangus vaadeldi seda, mis juhtub, kui poliitikat ei muudeta, ja ka järgmisi poliitikavalikuid: i) 1. valikuvariant: kaupu ja digitaalset sisu käsitlevad täielikult ühtlustatud sihipärased normid; ii) 2. valikuvariant: kaupleja riigi õiguse kohaldamine koos kaupu käsitlevate olemasolevate ühtlustatud normidega või sihipäraste ja täielikult ühtlustatud digitaalse sisu normidega; iii) 3. valikuvariant: kaupade suhtes poliitikat ei muudeta ja digitaalset sisu käsitlevad sihipärased täielikult ühtlustatud normid; iv) 4. valikuvariant: kaupade suhtes poliitikat ei muudeta ja digitaalset sisu käsitlevad minimaalselt ühtlustatud normid; v) 5. valikuvariant: vabatahtlik Euroopa näidisleping koos ELi usaldusmärgiga.

Nende valikuvariantide mõju võrdleval analüüsimisel jõuti mõjuhindamise aruandes järeldusele, et 1. valikuvariant vastaks poliitikaeesmärkidele kõige paremini. Sellega vähendatakse kauplejatele tekkivaid lepinguõigusega seotud kulusid ja hõlbustatakse piiriülest e-kaubandust. Ettevõtjad saavad piiriülesel müümisel tugineda suuresti oma riigi õigusele, sest piiriülest kaubandust käsitlevad normid on kõigis liikmesriikides samad. Kaupade internetimüüki käsitlevad uued normid võivad küll tuua interneti kaudu müüvatele ettevõtjatele kaasa teatavaid ühekordseid kohandamiskulusid, kuid neid kulusid tasakaalustaks kulude kokkuvõtte, mis tuleneb võimalusest müüa tänu täielikult ühtlustatud normidele kogu ELis ilma lepinguõigusega seotud lisakuludeta. Võrreldes praeguse olukorraga, saavad kasu eeskätt väikeettevõtjad, kuna kaupade piiriülese müügi täielikult ühtlustatud normidest tulenev kulude kokkuvõtte on seda suurem, mida väiksem on ettevõtte. Seetõttu loovad uued

31

Vt eelkõige:

– Euroopa Komisjoni tellitud GfK tarbijauuring, millega selgitatakse välja digitaalse ühtse turu peamised piiriülesed takistused ja kus need enim mõju avaldavad, 2015, [http://ec.europa.eu/consumers/consumer\\_evidence/market\\_studies/obstacles\\_dsm/docs/21.09\\_dsm\\_final\\_report.pdf](http://ec.europa.eu/consumers/consumer_evidence/market_studies/obstacles_dsm/docs/21.09_dsm_final_report.pdf)

– Eurostati uuring info- ja sidetehnoloogia kasutamise kohta kodus ja üksikisikute poolt, 2014.

Pilvandmetootluse lepingute võrdlusuuring (2014), DLA Piper, lk 33 jj; kohaldatavate õigusraamistike analüüs ning soovitused tarbijakaitse näidissüsteemide kujundamiseks seoses digitaalset sisu puudutavate lepingutega, Amsterdamis ülikool: Euroopa lepinguõiguse uurimise keskus (Centre for the Study of European Contract Law, CSECL), infoõiguse instituut (Institute for Information Law, IViR): Amsterdamis õigus- ja majanduskeskus (Amsterdam Centre for Law and Economics, ACLE), lk 32 jj.

– Eurobaromeetri kiiruuring nr 413 internetis tegutsevate ettevõtjate kohta (Companies engaged in online activities) (2015) [http://ec.europa.eu/public\\_opinion/flash/fl\\_413\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_413_en.pdf).

– Tarbijatele mõeldud digitaalse sisu majandusuuring, ICF International, 2015.

32

2011. aastal Euroopa ettevõtjate võrgustikus läbi viidud SMEde paneeluuring, milles koguti vastuseid 1047 mikro-, väike ja keskmise suurusega ettevõtjalt.

33

Õiguskontrollikomitee arvamus on kättesaadav aadressil [http://ec.europa.eu/justice/contract/index\\_en.htm](http://ec.europa.eu/justice/contract/index_en.htm).

34

Mõju hindamise aruanne ja selle kokkuvõtte on kättesaadav aadressil [http://ec.europa.eu/justice/contract/index\\_en.htm](http://ec.europa.eu/justice/contract/index_en.htm).

normid ettevõtjatele õiguslikult kindla ja ettevõtjasõbraliku keskkonna. Tarbijatel on kogu ELis selge kogum õigusi ja seega tunnevad nad end kaupade piiriülesel ostmisel või digitaalsele sisule juurdepääsemisel kindlamalt. Kuigi mõnes liikmesriigis võidakse mõnes üksikus aspektis kaitse taset alandada, tõstab see valik oluliselt direktiivi 1999/44/EÜ kohast üldist tarbijakaitse taset, pikendades eelkõige tõendamiskohustuse ümberpööramise aega kahe aastani. Kuigi liikmesriigid ei saa võtta vastu või säilitada kõrgema kaitsetasemega tarbijakaitseenorme, tagatakse üldiselt tarbijakaitse kõrge tase ning paraneb normide piiriülene jõustamine. Tänu sellele tekib olukord, mis on kasulik nii ettevõtjatele kui ka tarbijatele. Konkurents suureneb, tuues kaasa kauplemise üldise hoogustumise ning selle tulemusel tarbijatele ka kaupade suurema ja parema valiku ning odavamad hinnad, millest tõuseb ELile märkimisväärsed makromajanduslikku kasu.

Kui poliitikat ei muudeta, ei aidataks kaasa digitaalse ühtse turu eesmärkide saavutamisele ning on oht, et sellel on praegusele olukorrale negatiivsed majanduslikud tagajärjed.

2. valikuvariant suurendaks stiimuleid müüa piiriüleselt, sest kauplejad saaksid müüa oma tooteid üle piiri täielikult oma riigi õiguse alusel. Tarbijad võivad saada teatud määral kasu suuremast valikust ja odavamatest hindadest. Teatud juhtudel võivad nad saada kasu kaupleja riigi võimalikust kõrgemast tarbijakaitse tasemest, juhul kui see on võrreldes nende oma riigi õigusega teatud aspektides kõrgem. Samas aga juhul, kui kaupade internetimüügi suhtes kohaldatakse kaupleja riigi õigust ja määrusest (EÜ) nr 593/2008 („Rooma I”) tulenevat erandit, ei saaks Euroopa tarbijad enam kasu kõrgemal tasemel tarbijakaitsest, mis on ette nähtud nende oma riigi õigusega lisaks direktiivi 1999/44/EÜ kohasele kaitsele. Sellel oleks negatiivne mõju tarbijate usaldusele piiriülese ostmise vastu. Lisaks on väga tõenäoline, et selline muudatus ei piirduks ELi kauplejatega, vaid et see tooks kaasa kohustuslike tarbijalepingu normidega pakutava kaitse kadumise ka kolmandate riikide kauplejatega sooritatud tehingute suhtes.

3. ja 4. valikuvariandi korral säiliks lepinguõigusega seotud takistused kaupade piiriülesele ostule ja müügile.

5. valikuvariant võiks aidata ettevõtjatel müüa kaupu ELis piiriüleselt ja pakkuda tarbijatele rahuldaval tasemel tarbijakaitset, mis sõltuks suuresti sektoris kokkulepitud näidislepingu normide sisust, milles ettevõtjad kokku lepivad, ning sellest, millisel määral ELi ettevõtjad usaldusmärki kasutavad ja tunnustavad. Tarbijad võivad tunda end kindlamalt, ostes välismaa kauplejalt, kellele on antud ELi usaldusmärk. Kauplejad oleksid aga juhul, kui tarbija elukohaliikmesriigi tarbijakaitse tase on kõrgem kui näidislepingu normides, endiselt kohustatud järgima selle liikmesriigi kohustuslike norme, mis on tarbija harilik elukohariik, ning seega võib juhtuda, et neil tuleb ikkagi kanda lepinguõigusega seotud kulusid.

#### *Ettepaneku peamine mõju*

Mõjuhinnangus kaalutakse mõlema direktiivi ettepaneku mõju: direktiiv digitaalse sisu üleandmise lepingutega seonduvate teatavate aspektide kohta ja direktiiv kaupade internetimüügi ja muu kaugmüügi lepingutega seonduvate teatavate aspektide kohta.

Nende kahe ettepanekuga kaotatakse piiriüleselt internetikaubanduselt nii tarbijate kui ka kauplejate jaoks lepinguõigusega seotud tõkked. Nende tõkete kaotamine stimuleerib piiriülest kaubandust: kui lepinguõigusega seotud tõkked kaotataks, lisanduks piiriülesesse internetimüüki 122 000 ettevõtjat. ELi-sisene eksport suureneks ligikaudu 1 miljardi euro võrra. Suurenenud konkurents internetipõhises jaemüügis tooks kõigis liikmesriikides kaasa jaemüügihindade languse, ELi tasandil keskmiselt -0,25 %. Tänu sellele hinnalangusele ja

ühtsetest ELi õigustest tulenevale tarbijate usalduse suurenemisele kasvab ka tarbijanõudlus. Kodumajapidamiste tarbimine, mis peegeldab tarbijate heaolu, kasvaks kõigis liikmesriikides, seejuures ELis keskmiselt 0,23 % ehk kokku ligikaudu 18 miljardit eurot. Piiriüleseid internetioste hakkaks tegema veel 7,8–13 miljonit tarbijat. Samuti suureneks 40 euro võrra keskmine summa, mille iga piiriülene ostja aastas kulutab. Selline pakkumise ja nõudluse suurenemine avaldab otsest mõju iga liikmesriigi ja ELi kui terviku peamistele makromajanduslikele muutujatele. ELi üldine reaalne SKP suureneks aastas eeldatavalt ligikaudu 4 miljardit eurot.

### *Keda ja kuidas see mõjutab*

Ettevõtjatel tuleb uue direktiivi järgimiseks kanda kulusid, kuid kaupade ja digitaalse sisu ELi-sisest eksporti käsitlevatest täielikult ühtlustatud normidest saadav kasu kaalub selle lõpuks üles. Kui uued normid on rakendatud, ei pea ettevõtjad üldiselt kohandama oma lepingutingimusi teiste liikmesriikide õiguse järgi, ükskõik mitmesse liikmesriiki nad müüvad. Uutes õigusaktides ei tehta VKEdele erandeid: erandid vähendavad tarbijate usaldust VKEdelt ostmisel. Miski ei õigusta tarbijatele madalama kaitse taseme pakkumist, kui nad sooritavad oste VKEdelt võrreldes olukorraga, kui nad ostavad suurte ettevõtjate käest. Samuti vähendaksid erandid kasu, mida VKEd saaksid ühtsest, kogu ELis kehtivast normide kogumist. Vastupidi, see algatus on eriti kasulik just VKEdele, kuna neid mõjutavad enim kulud, mis tekivad nende lepingute kohandamisel teiste liikmesriikide kohustuslike normidega, ning nemad peavad sagedamini piirduma oma koduturuga kui nende suuremad konkurendid. Piiriülene kaubandus on neile oluline võimalus saada kasu mastaabisäästu eelistest. VKEdel on probleeme klientide leidmisega. Internetikeskkonnas oleks sellega kergem tegeleda, kuna internet võimaldab internetivälise kaubandusega võrreldes müüa väiksemate kuludega.

Eelkõige kaupade puhul ei pea praegu ainult internetiväliselt müüvad ettevõtjad kandma edaspidi üldse kohandamiskulusid. Ettevõtjad, kes juba müüvad või soovivad müüa interneti kaudu teiste liikmesriikide tarbijatele, saavad otsest kasu täielikult ühtlustatud ELi normidest tulenevast kulude kokkuhoiust. Ettevõtjad, kes müüvad praegu nii interneti kaudu kui ka tavapärasel viisil, ei kanna tegelikult erinevast süsteemist tulenevaid lisakulusid, kuna tõenäoliselt ei teki kaupade interneti- ja tavamüügi normide vahelist erinevust või kui tekibki, ei ole selle mõju ilmselt märkimisväärne. Kui sellised kulud tekivadki, on need piiratud ja esinevad lühiajalise üleminekuperioodi vältel. Jaemüügi-ettevõtjate esindajate sõnul võivad mitut kanalit kasutavad ettevõtted iseenesest kaupade interneti- ja tavamüügi korra võimalike üleminekuerinevustega toime tulla, kohaldades vastavaid kõrgemaid standardeid kõigi oma müügitehingute suhtes, võttes aluseks vaid ühe ärimudeli.

Ettevõtjate jaoks toob uute normide kohaldamine suhetes tarbijatega kaasa teatud hulga kohustusi. Paljud neist kohustustest on aga juba riikide õiguses ELi minimaalset ühtlustamist käsitlevate õigusaktidega eri määral ja ulatuses hõlmatud ja seega ettevõtjad tunnevad neid. Mis puudutab eelkõige tõendamiskohustuse ülemineku aja pikendamist 6 kuust kahe aastani, siis ei ole sellel tõenäoliselt väga olulist mõju ettevõtjatele, kuna viimased andmed näitavad, et tegelikult nõuab vaid väike osa ettevõtjatest tarbijatelt kaupleja vastutuse tõendamist kogu 2aastase garantiiaja vältel ja tõendamiskohustuse ümberpööramine toimib tegelikult kogu seadusest tuleneva 2aastase garantiiperioodi jooksul, kusjuures muutus kauplejate käitumises selles küsimuses on enne või pärast 6 kuu möödumist väga väike<sup>35</sup>.

35

„Consumer market study on the functioning of Legal and Commercial Guarantees for consumers in the EU” (Tarbijaturu uuring tarbijatele suunatud seaduspõhiste ja müügigarantiide toimimise kohta ELis) (2015, seni avaldamata).

Kaitse tase ELis võrreldes tarbijakaitse olemasoleva tasemega paraneb. See kehtib eriti tõendamiskohustuse ümberpööramise aja pikendamise kohta kahe aastani, viies selle kooskõlla seadusjärgse garantiiajaga. See pakub kõigile ELi tarbijatele võrreldes nende omamaiste standarditega kõrgemat tarbijakaitse taset (välja arvatud kaks liikmesriiki, kus tase jääb samaks). Tarbijakaitse kõrgem tase muudab nende õiguste kasutamise tarbijate jaoks lihtsamaks ja eeldatavasti suurendab märgatavalt tarbijate usaldust, mis on eriti oluline piiriüleste ostude puhul, arvestades kaasnevat kauguse aspekti. Mis puudutab tarbijakaitse taset seoses muude aspektidega, nagu tarbija kohustus teatada müüjale puudusest ja tarbija õigus lõpetada leping ka juhul, kui mittevastavus on väike, siis parandab ettepanek võrreldes praeguste riiklike standarditega enamikul juhtudel kaitse taset, samas kui vähestes liikmesriikides võib teatavaid täiendavaid õiguseid üksikutes aspektides olla vähem. Siiski tagatakse üldine kõrge tarbijakaitse tase ja normide kohaldamise tagamine paraneb. Tarbijad saavad lisaks juurdepääsule kogu ELi kauplejate pakutavale laiemale, konkurentsivõimelisemate hindadega tootevalikule ka võimaluse saada kasu paremast kvaliteedist ja vastupidavamatest toodetest kooskõlas Euroopa Komisjoni ringmajanduse paketiga.

- **Põhiõigused**

Kaupade internetimüüki ja muud kaugmüüki käsitlev ettepanek mõjutab positiivselt mitut ELi põhiõiguste hartaga tagatud õigust, eelkõige artikli 38 kohast tarbijakaitset ning artikli 16 kohast ettevõtlusvabadust.

Kaupade internetimüüki käsitlevate täielikult ühtlustatud normide kogumiga saavutatakse põhiõiguste harta artikli 38 eesmärk: sellega tugevdatakse tarbijakaitset kogu ELis, sest ELi tarbijatele antakse selged ja konkreetset õigused kaupade interneti kaudu ostmisel nii oma riigist kui ka teistest liikmesriikidest. Nimetatud normidega asendatakse praegused kaupu käsitlevad riigisisised normid, mis võib aga alandada teatud liikmesriikides praegu tarbijatele võimaldatava kaitse taset.

Samuti aitab kaupade internetimüügi täielikult ühtlustatud normide kogum saavutada artikli 16 eesmärki, sest kaupade müümine ELis, nii oma riigis kui ka piiriüleselt, tehakse ettevõtjatele lihtsamaks. Seega parandatakse nende suutlikkust laiendada oma äritegevust.

Viimaks aitavad selged lepinguõigusest tulenevad õigused saavutada artikli 47 eesmärki (õigus tõhusale õiguskaitsele), sest sellega suurendatakse kõigi võimalusi kasutada oma õigust tõhusale õiguskaitsevahendile kohtus. Uute normidega tuleks selgitada õiguskaitsevahendeid, mida on võimalik vaidluste korral kasutada.

#### **4. MÕJU EELARVELE**

Ettepanek ei mõjuta eelarvet.

#### **5. MUUD KÜSIMUSED**

- **Rakenduskavad ning seire-, hindamis- ja aruandluskord**

Liikmesriikidel palutakse komisjonile saata teave meetmete kohta, millega rakendatakse direktiivi kaupade internetimüügi ja muu kaugmüügi lepingutega seonduvate teatavate aspektide kohta. Nendes esitatakse liikmesriikide vastu võetud õigusaktide tekst. Komisjon seirab neid meetmeid, et tagada nende vastavus direktiivile.

- **Selgitavad dokumendid**

Kooskõlas liikmesriikide ja komisjoni 28. septembri 2011. aasta ühise poliitilise deklaratsiooniga selgitavate dokumentide kohta kohustuvad liikmesriigid põhjendatud juhtudel lisama ülevõtmismeesmeid käsitlevale teatele ühe või mitu dokumenti, milles selgitatakse seost direktiivi osade ja ülevõtivate riigisiseste õigusaktide vastavate osade vahel. Käesoleva direktiivi puhul leiab seadusandja, et selliste dokumentide edastamine on põhjendatud.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Ettepanekus on 21 artiklit. Paljud neist sätetest pärinevad direktiivist 1999/44/EÜ või ettepanekust võtta vastu määrus Euroopa ühise müügiõiguse kohta.

Artiklis 1 sätestatakse direktiivi reguleerimisese ja kohaldamisala, selgitades, et käesoleva direktiiviga kehtestatakse teatud vastavuskriteeriumid ja õiguskaitsevahendid ning õiguskaitsevahendite kasutamise kord. Ettepanekutele lisatud mõjuhindamise käigus ei tuvastatud ühtegi ettevõtjatevahelist probleemi; seega direktiivis neid teemasid ei käsitleta. Käesolevat direktiivi ei kohaldata selliste kaupade suhtes nagu DVDd ja CDd, mis sisaldavad digitaalset sisu selliselt, et kaupa kasutatakse ainult digitaalse sisu kandjana, samuti ei kohaldata seda teenuste osutamise kauglepingute suhtes. Direktiivi kohaldatakse aga selliste kaupade suhtes nagu kodumasinad või mänguasjad, mille puhul digitaalne sisu on integreeritud sellisel viisil, et selle funktsioonid alluvad kauba enda põhifunktsioonidele ja see toimib kauba lahutamatu osana. Kui müügilepinguga on ette nähtud nii kaupade müük kui ka teenuste osutamine, kohaldatakse direktiivi ainult kaupade müüki puudutava osa suhtes.

Artikkel 2 sisaldab direktiivis kasutatavate mõistete määratluste loetelu. Mõned mõisted on võetud kehtivast *acquis*'st (näiteks mõisted „tarbija” ja „kaubad”) ja kuna need osutavad samadele põhimõtetele, tuleks neid kohaldada ja tõlgendada kooskõlas *acquis*'ga. Teised mõisted pärinevad direktiivist 2011/83/EL või ettepanekust võtta vastu määrus Euroopa ühise müügiõiguse kohta.

Artiklis 3 sätestatakse, et käesolev direktiiv on täielikku ühtlustamist ettenägev direktiiv. Liikmesriigid ei saa vastu võtta või säilitada seadusi, mille nõuded on võrreldes direktiivis sätestatuga leebemad või rangemad. Artiklist 3 koosmõjus artikliga 1 nähtub ka, et liikmesriigid on endiselt vabad nägema seadustega ette omi lahendusi valdkondades, mis ei ole hõlmatud käesoleva direktiivi kohaldamisalaga.

Artiklis 4 sätestatakse vastavuskriteeriumid, millele kaup peab vastama, et seda saaks lugeda lepingutingimustele vastavaks. Kaup peab eelkõige vastama lepinguga ettenähtule. Samuti selgitatakse, et kaupade lepingutingimustele vastavuse hindamisel ei lähtuta ainult lepingutingimustest, vaid kohaldada tuleks ka subjektiivseid ja objektiivseid kriteeriume, et kaitsta müügilepingu mõlema poole õigustatud huve. Need täiendavad objektiivsed kriteeriumid on sätestatud artiklites 5, 6 ja 7.

Artiklis 5 sätestatakse kauba vastavuse objektiivsed kriteeriumid. Kui lepingutingimustes ei ole vastavuskriteeriume sõnaselgelt täpsustatud, peab kaup vastama neile objektiivsetele kriteeriumidele.

Artiklis 6 selgitatakse, et kui kauba mittevastavus tuleneb ebaõigest paigaldamisest, loetakse see juhul, kui ebaõige paigaldus tuleneb müüjast, võrdseks kauba enda mittevastavusega.

Artikkel 7 sisaldab täiendavat vastavastandit kaubal esineda võivate õiguslike puuduste kohta. Selle sätte kohaselt peab kaup olema vabastatud mis tahes kolmandate isikute õigustest, sealhulgas intellektuaalomandile tuginevatest õigustest.

Artiklis 8 täpsustatakse, millal peavad olema täidetud mittevastavuse tingimused, et see tooks kaasa müüja vastutuse kohustuste rikkumise eest. Üldiselt on see sarnaselt direktiiviga 2011/83/EL riisiko ülemineku hetk, kui tarbija või tarbija nimetatud kolmas isik, sealhulgas tarbija tellitud vedaja, saab kauba oma kontrolli alla. Juhul kui kaup tuleb paigaldada, on kauba lepingutingimustele vastamise aeg siis, kui paigaldamine on lõpetatud või pärast tarbijale paigaldamiseks antud mõistliku aja möödumist, kuid mitte hiljem kui 30 päeva alates riisiko ülemineku hetkest. Lõpetuseks pannakse artikli 8 lõikega 3 mittevastavuse puudumise tõendamiskoormis müüjale kahe aasta pikkuseks ajavahemikuks.

Artiklis 9 loetletakse õiguskaitsevahendid, mida tarbija saab kasutada mittevastavuse korral, ühtlustades täielikult õiguskaitsevahendite kasutamise hierarhia. Esimese sammuna peaks tarbijal olema õigus nõuda kauba parandamist või asendamist mõistliku aja jooksul ilma oluliste ebamugavuste tekitamiseta. Teise sammuna peaks tarbijal olema õigus hinnaalandusele või leping lõpetada, kui puudust ei kõrvaldata või seda ei saa kõrvaldata parandamise või asendamise teel. Samuti annab artikkel tarbijale õiguse viivitada kohustuste täitmisega, kuni ostetud kaup on lepingutingimustega vastavusse viidud.

Artikliga 10 pannakse müüjale kohustus võtta asendatud kaup oma kulul tagasi, kui mittevastavus kõrvaldatakse kauba asendamise teel. Müüja võib võtta puudusega kauba tagasi ja paigaldada oma kulul ise uue või tellida selle tegemise kolmandalt isikult. Artiklis täpsustatakse ka seda, et tarbijal ei peaks olema kohustust tasuda asendatud kauba kasutamise eest enne selle asendamist.

Artiklis 11 selgitatakse, et tarbija saab valida parandamise ja asendamise vahel, välja arvatud juhul, kui üks neist on teise võimalusega võrreldes ebaproportsionaalne, võimatu või õigusvastane. Artiklis sätestatakse ka kriteeriumid, mille alusel hinnata, kas valitud võimalus on teise võimalusega võrreldes ebaproportsionaalne.

Artiklis 12 antakse juhised selle kohta, kuidas arvutada hinnaalandust.

Artikkel 13 reguleerib lepingu lõpetamise õiguse kasutamist ja selle tagajärgi. Õigus lõpetada leping mittevastavuse tõttu on viimane abinõu, mida saab kasutada juhul, kui muid vahendeid selle mittevastavuse kõrvaldamiseks ei ole võimalik kasutada või need ei ole andnud soovitud tulemust. Tarbija peaks saama seda õigust kasutada ka juhul, kui mittevastavus on väike. Artiklis täpsustatakse, et lepingu võib lõpetada tarbija mis tahes viisil edastatud teatega ja et lõpetamine peaks olema üksnes osaline, kui mittevastavus on seotud ainult lepingu alusel üle antud kauba osaga. Kui aga mittevastavuse tõttu on põhjendatud kogu lepingu lõpetamine, ei tohiks seda õiguskaitsevahendit piirata vaid osalise lõpetamisega. Lisaks reguleeritakse artikliga 13 lepingu lõpetamise tagajärjel kauba tagastamist, nähes ette, et hiljemalt 14 päeva pärast peaks müüja maksma oma kulul tagasi tasutud hinna ja tarbija peaks tagastama puudusega kaubad müüja kulul. Viimaks reguleerib see artikkel tarbija kohustust tasuda teatud piiratud tingimustel kauba rahaline väärtus, kui kaupa ei saa tagastada, ja samuti tasuda piiratud ulatuses kaupade väärtuse vähenemise eest.

Artiklis 14 kinnitatakse, et käesoleva direktiivi kohaseid õiguskaitsevahendeid saab kasutada kahe aasta jooksul. Kui mõnes liikmesriigis kohaldatakse tarbijatele artikli 9 kohaste õiguste suhtes aegumistähtaega, ei saa see aeg lõppeda varem.

Artiklis 15 sätestatakse läbipaistvusnõuded müüja antud müügigarantiidele, näiteks millises vormis ja millise sisuga tuleks garantiilubadus anda. Lisaks sätestatakse, et garantii on müüjale siduv vastavalt tingimustele, mis sisalduvad reklaamis, lepingueelses teabes ja garantiilubaduses. Artiklis selgitatakse, et kui tingimused, mida reklaamitakse, erinevad näiteks garantiis sisalduvatest tingimustest, peaksid peale jääma tarbijatele soodsamad tingimused.

Artiklis 16 sätestatakse müüja õiguskaitsevahendid juhuks, kui tehingute ahela varasema etapi isiku tegevus või tegevusetus toob kaasa müüja vastutuse tarbija ees mittevastavuse tõttu. Selle õiguse teostamise korra kehtestavad liikmesriigid oma riigisiseste õigusaktidega.

Artikliga 17 kohustatakse liikmesriike tagama piisavate ja tõhusate vahendite olemasolu käesoleva direktiivi järgimise tagamiseks.

Artikkel 18 kinnitab käesoleva direktiivi kohaste tarbijalepinguõigust käsitlevate normide kohustuslikkust tavapärase klausliga, mille kohaselt ei ole käesoleva direktiivi nõuetest tarbija kahjuks kõrvalekaldumine tarbija jaoks siduv.

Artikliga 19 nähakse ette muudatused muudes ELi õigusaktides. Sellega muudetakse direktiivi 1999/44/EÜ, et hoida ära kattumised kahe õigusakti vahel. Samuti lisatakse artikliga 19 määruse (EÜ) nr 2006/2004 lisasse viide käesolevale direktiivile, et lihtsustada piiriülest koostööd käesoleva direktiivi täitmise tagamisel. Samuti lisatakse viide käesolevale direktiivile ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiivi 2009/22/EÜ (tarbijate huve kaitsvate ettekirjutuste kohta)<sup>36</sup> I lisasse, tagamaks, et käesolevas direktiivis sätestatud tarbijate kollektiivsed huvid on kaitstud.

Artiklis 20 kehtestatakse liikmesriikidele ülevõtmise tähtaeg.

Artiklis 21 sätestatakse direktiivi jõustumiskuupäev.

Artiklis 22 täpsustatakse isikud, kellele direktiiv on adresseeritud.

---

36

ELT L110, 1.5.2009, lk 30.

Ettepanek:

## EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV

### kaupade internetimüügi ja muu kaugmüügi lepingutega seonduvate teatavate aspektide kohta

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,  
võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,  
võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,  
olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,  
võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust<sup>37</sup>,  
toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt  
ning arvestades järgmist:

- (1) Selleks et säilitada konkurentsivõime ülemaailmsel turgudel, tuleb liidul tulemuslikult lahendada mitmed probleemid, mis kaasnevad üha enam tehnoloogiapõhiseks muutuva majandusega. Digitaalse ühtse turu strateegiaga<sup>38</sup> on ette nähtud terviklik raamistik, mis lihtsustab digitaalse mõõtme integreerimist ühtsesse turgu. Strateegia esimene samm püüab tegelda killustatusega ELi-siseses kaubanduses, kõrvaldades peamised piiriülese e-kaubanduse arengu ees seisvad takistused.
- (2) Tõelise digitaalse ühtse turu saavutamiseks on vaja ühtlustada kaupade müügilepingute teatavaid aspekte, võttes aluseks kõrge tarbijakaitse taseme.
- (3) E-kaubandus on digitaalsel ühtsel turul peamine majanduskasvu mootor. Siiski ei ole selle potentsiaal kaugeltki täielikult ära kasutatud. Liidu konkurentsivõime tugevdamiseks ja majanduskasvu edendamiseks peab liit tegutsema kiiresti ja julgustama ettevõtjaid kasutama ära kõiki võimalusi, mida pakub digitaalne ühtne turg. Digitaalse ühtse turu potentsiaali saab ära kasutada ainult siis, kui kõik turuosalised saavad hõlpsalt osaleda kaupade internetimüügis ja teha kindlustundega veebis tehinguid. Lepinguõiguse normid, mille alusel turuosalisel sõlmivad tehinguid, on ühed peamised tegurid, mille alusel ettevõtjad otsustavad, kas hakata kaupu internetis piiriüleselt pakkuma või mitte. Need normid mõjutavad ka tarbijate valmidust sellist poodlemist omaks võtta ja usaldada.
- (4) Kuigi kaupade internetimüük moodustab suurema osa kaugmüügist liidus, peaks käesolev direktiiv hõlmama kõiki kaugmüügi kanaleid, sealhulgas telefoni- ja

<sup>37</sup>

ELT C [...], [...], lk [...].

<sup>38</sup>

COM(2015) 192 (final).

postimüüki, et vältida põhjendamatuid konkurentsimoonusi ja luua võrdsed võimalused kõigile kaugmüügiga tegelevatele ettevõtjatele.

- (5) Kaupade internetimüügi ja muu kaugmüügi suhtes kohaldatavad liidu normid on endiselt killustatud, kuigi lepingueelse teabe nõudeid, taganemisõigust ja kättetoimetamise tingimusi käsitlevad normid on juba täielikult ühtlustatud. Muud olulised lepingulised elemendid, nagu vastavuskriteeriumid, õiguskaitsevahendid ja nende kasutamise kord lepingutingimustele mittevastavate kaupade puhul, on Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 1999/44/EÜ<sup>39</sup> ühtsustatud minimaalsel tasemel. Liikmesriikidel on olnud võimalus minna kaugemale liidu standarditest ning võtta vastu norme, mis tagavad tarbijakaitse veelgi kõrgema taseme. Seda õigust on nad kasutanud eri tahkude suhtes ja erinevas ulatuses. Selle tagajärjel erinevad praegu tarbijalepinguõigust käsitlevaid liidu õigusakte ülevõtvad siseriiklikud õigusnormid oluliselt müügilepingu olulistest elementidest, milleks on muu hulgas õiguskaitsevahendite hierarhia, seadusest tuleneva garantii kestus, tõendamiskohustuse ümberpööramise periood või müüjale toote puudusest teatamine.
- (6) Olemasolevad erinevused võivad kahjustada ettevõtjaid ja tarbijaid. Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 593/2008<sup>40</sup> peavad ettevõtjad, kes suunavad tegevuse teiste liikmesriikide tarbijatele, võtma arvesse tarbijalepinguõigust käsitlevaid kohustuslikke norme riigis, mis on tarbija harilik elukohariik. Kuna need normid erinevad liikmesriigiti, võib ettevõtjale tekkida täiendavaid kulusid. Seega võivad paljud ettevõtjad eelistada jätkata kauplemist kodumaal või eksportida vaid ühte või kahte liikmesriiki. Selline kulude ja piiriülese e-kaubandusega seotud riskide minimeerimise valik toob kaasa äritegevuse laiendamise võimaluste ja mastaabisäätu kaotuse. Eriti mõjutab see väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtjaid.
- (7) Kuigi määruse (EÜ) nr 593/2008 rakendamise tulemusena on internetimüügi või muu kaugmüügi puhul välismaalt ostmisel tarbijatele tagatud kõrgetasemeline tarbijakaitse, mõjub killustatus halvasti ka tarbijate usaldusele e-kaubanduse vastu. Kuigi usaldamatuse põhjuseid on mitmeid, on tarbijate suurimaks mureks ebakindlus peamistes lepingulistes õigustes. Selline ebakindlus valitseb sõltumata sellest, kas tarbijad on või ei ole kaitstud nende oma liikmesriigi tarbijalepinguõiguse kohustuslike normidega, kui müüja suunab oma piiriülese tegevuse neile, või kas tarbijad sõlmivad või ei sõlmi piiriüleseid lepinguid müüjaga, ilma et asjaomane müüja tegeleks kaubandustegevusega tarbijate liikmesriigis.
- (8) Nende probleemide lahendamiseks peaks ettevõtjatel ja tarbijatel olema võimalik toetuda kaupade internetimüügi ja muu kaugmüügi täielikult ühtlustatud, sihipärasele normistikule. Ühtsed normid on vajalikud tarbijalepinguõiguse mitme olulise aspekti osas, mis praeguse minimaalse ühtlustamise põhimõtte tulemusena on toonud kaasa erinevused ja kaubandustõkked kogu liidus.
- (9) Täielikult ühtlustatud tarbijalepinguõiguse normid lihtsustavad kauplejate jaoks kaupade pakkumist teistes liikmesriikides. Ettevõtjate kulud on väiksemad, sest neil ei ole enam vaja võtta arvesse erinevaid tarbijakaitse kohustuslikke norme. Stabiilse lepinguõiguse tingimustes on neil kaugmüügi korral teistesse liikmesriikidesse suurem õiguskindlus.

<sup>39</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 1999/44/EÜ, 25. mai 1999, tarbekaupade müügi ja nendega seotud garantiide teatavate aspektide kohta (EÜT L 171, 7.7.1999, lk 12).

<sup>40</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 593/2008, 17. juuni 2008, lepinguliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta („Rooma I”) (ELT L177, 4.7.2008, lk 6).

- (10) Suurem konkurents jaemüüjate vahel toob endaga tõenäoliselt kaasa selle, et tarbijate jaoks laieneb konkurentsivõimelisemate hindadega kaubavalik. Tänu täielikult ühtlustatud sihipärastele normidele saavad tarbijad kasu kõrgetasemelisest tarbijakaitsest ja suureneb heaolu. See omakorda suurendab tarbijate usaldust piiriülese kaugkaubanduse ja eelkõige internetipõhise kaubanduse vastu. Tarbijad teevad suurema kindlusega piiriüleseid kaugoste, teades, et neil on kogu liidus ühesugused õigused.
- (11) Käesolev direktiiv hõlmab kaupade internetimüügi ja muu kaugmüügi suhtes kohaldatavaid norme, mis käsitlevad ainult peamisi aspekte, mis on vajalikud lepinguõigusega seotud tõkete kaotamiseks digitaalsel ühtsel turul. Selleks tuleks täielikult ühtlustada vastavusnõuete normid, õiguskaitsevahendid, mida tarbijatel on võimalik kasutada kauba lepingutingimustele mittevastavuse korral, ja nende kasutamise kord ning tõsta tarbijakaitse taset võrreldes direktiiviga 1999/44/EÜ.
- (12) Kui leping sisaldab nii kaupade müüki kui ka teenuste osutamist, tuleks direktiivi kohaldada ainult kaupade müüki käsitleva osa suhtes kooskõlas direktiivis 2011/83/EL kasutusele võetud lähenemisviisiga.
- (13) Käesolevat direktiivi ei tohiks kohaldada selliste kaupade suhtes nagu DVDd ja CDd, mis toimivad üksnes digitaalse sisu kandjana. Seevastu tuleks direktiivi kohaldada sellistesse kaupadesse nagu kodumasinad või mänguasjad paigaldatud digitaalse sisu suhtes, mille puhul digitaalne sisu on integreeritud sellisel viisil, et tema funktsioonid alluvad kauba enda põhifunktsioonidele ja see toimib kauba lahutamatu osana.
- (14) Käesolev direktiiv ei tohiks mõjutada liikmesriikide lepinguõigust valdkondades, mida käesoleva direktiiviga ei reguleerita. Samuti peaks liikmesriikidel olema vabadus näha käesoleva direktiiviga reguleeritud aspektides ette täpsemaid tingimusi ulatuses, milles need ei ole käesoleva direktiiviga täielikult ühtlustatud: see puudutab tarbijate õiguste teostamise aegumistähtaegu, müügigarantiisid ja müüja tagasinõude õigust.
- (15) Samadele põhimõtetele viidates tuleks kohaldada käesoleva direktiivi norme ja tõlgendada neid kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 1999/44/EÜ ja direktiiviga 2011/83/EL,<sup>41</sup> nagu on tõlgendatud Euroopa Liidu Kohtu kohtupraktikas.
- (16) Õiguselguse huvides sisaldab direktiiv müügilepingu mõistet. Määratluse kohaselt kuuluvad käesoleva direktiivi kohaldamisalasse ka lepingud, mis käsitlevad kaupu, mida tuleb alles toota või valmistada, sealhulgas tarbija esitatud kirjelduste kohaselt.
- (17) Müüjate ja tarbijate jaoks selguse ja kindluse loomiseks tuleks direktiivis määratleda mõiste „leping”. See määratlus järgib kõigi liikmesriikide ühiseid traditsioone, sätestades, et kohustuste tekkimiseks peab olema sellekohane kokkulepe või et lepingu olemasoluks on vajalikud muud õiguslikud tagajärjed.
- (18) Selleks et tasakaalustada õiguskindluse nõuet õigusnormide sobiva paindlikkusega, tuleks iga viidet käesolevas direktiivis sellele, mida isik peab teadma või tegema või mida saab isikult konkreetsetes olukorras eeldada, mõista viitena sellele, mida saab isikult konkreetsetes olukorras mõistlikult eeldada. Mõistlikkuse standard tuleks kindlaks teha objektiivselt, võttes arvesse tehingu olemust ja eesmärki, konkreetseid asjaolusid ning asjaomaste poolte tavasid ja praktikat. Eelkõige tuleks objektiivselt kindlaks määrata mõistlik aeg parandustööde tegemiseks või asendamiseks, võttes arvesse kauba ja selle mittevastavuse laadi.

41

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2011/83/EL, 25. oktoober 2011, tarbija õiguste kohta, millega muudetakse nõukogu direktiivi 93/13/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 1999/44/EÜ ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 85/577/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 97/7/EÜ (ELT L 304, 22.11.2011, lk 64).

- (19) Et tagada selgus selles, mida tarbija võib kaubalt oodata ja mille eest vastutab müüja, kui ootusi ei täideta, on oluline ühtlustada täielikult lepingutingimustele vastavuse kindlakstegemise normid. Subjektiivsete ja objektiivsete kriteeriumide kogumi kohaldamine peaks kaitsma müügilepingu mõlema poole õigustatud huve. Lepingutingimustele vastavust tuleks hinnata, võttes arvesse mitte ainult neid nõudeid, mis on tegelikult sätestatud lepingus, sealhulgas lepingueelses teabes, mis on lepingu lahutamatu osa, vaid ka teatud objektiivseid nõudeid selles suhtes, mida kaubalt tavaliselt eeldatakse, eeskätt seoses otstarbekohasuse, pakendi, paigaldusjuhiste ning tavapäraste omaduste ja toimivusega.
- (20) Suur hulk tarbekaupu tuleb enne paigaldada, kui tarbija saab neid otstarbekohaselt kasutada. Seetõttu tuleks kauba ebaõigest paigaldamisest tulenev mittevastavus lugeda võrdseks lepingutingimustele mittevastavusega, kui kauba paigaldas müüja või seda tehti tema järelevalve all, samuti siis, kui kauba paigaldas tarbija, kuid ebaõige paigaldus on tingitud ebaõigetest paigaldusjuhistest.
- (21) Vastavus peaks hõlmama materiaalseid ja õiguslikke puudusi. Kolmandate isikute õigused ja muud õiguslikud puudused võivad tegelikult takistada tarbijal kasutamast kaupa lepingu kohaselt, kui õiguste omaja sunnib tarbijat lõpetama nende õiguste rikkumise. Seetõttu peaks müüja tagama, et kaubad on vabad kõigist kolmanda isiku õigustest, mis ei lase tarbijal kaupa lepingu kohaselt kasutada.
- (22) Kuigi lepingule vastavuse kriteeriumide osas tuleks tagada lepinguvabadus, et vältida kõrvalehoidmist vastutuse eest mittevastavuse korral ja tagada kõrgetasemeline tarbijakaitse, peaks vastavuskriteeriume ja ebaõiget paigaldamist käsitlevatest kohustuslikest normidest olema võimalik teha tarbija kahjuks erandeid ainult siis, kui tarbijale on sellest sõnaselgelt teatatud ja ta on andnud lepingu sõlmimisel selleks selge nõusoleku.
- (23) Tarbekaupade pikema vastupidavuse tagamine on oluline jätkusuutlikumate tarbimisharjumuste kujunemiseks ja ringmajanduseni jõudmiseks. Samuti on usalduse suurendamiseks ühtse turu vastu väga tähtis hoida mittevastavad tooted liidu turult eemal, tugevdades turujärelevalvet ja pakkudes ettevõtjatele õigeid stiimuleid. Seetõttu on tooteid käsitlev liidu õigusakt kõige kohasem viis eri tooterühmadele ja -liikidele vastupidavusega ja muude toodetega seotud nõuete kehtestamiseks, kasutades selle eesmärgi järgi kohandatud kriteeriume. Seega peaks käesolev direktiiv täiendama liidu sektoripõhistes õigusaktides järgitavaid eesmärgi. Kui mis tahes lepingueelses teabes, mis on müügilepingu osa, on märgitud konkreetne teave vastupidavuse kohta, peaks tarbijal olema võimalik toetuda sellele kui osale vastavuskriteeriumidest.
- (24) Õiguskindluse suurendamine nii tarbijate kui ka müüjate jaoks eeldab, et selgelt osutatakse aeg, millal tuleks lepingus hõlmatud kaupade vastavust hinnata. Sidususe tagamiseks käesoleva direktiivi ja direktiivi 2011/83/EL vahel on asjakohane viidata riisiko ülemineku ajale kui kauba vastavuse hindamise ajale. Ent juhul, kui kaup tuleb paigaldada, tuleks asjaomast aega kohandada.
- (25) Kui liikmesriikidele jäetakse võimalus säilitada tarbijate jaoks teatamise kohustus, võib see viia selleni, et tarbijad kaotavad kergesti õiguse kasutada põhjendatud juhtudel õiguskaitsevahendit, kui teatamisega jäädakse hiljaks või teatamist ei toimu, seda eelkõige piiriüleste tehingute korral, kui kohaldatakse teise liikmesriigi õigust ja tarbija ei ole teadlik teise liikmesriigi õigusest tulenevast teatamise kohustusest. Seetõttu ei tohiks tarbijatele kehtestada teatamise kohustust. Seega tuleks takistada liikmesriikidel säilitamast või kehtestamast tarbijale nõuet teatada müüjale lepingule mittevastavusest teatava tähtaja jooksul.

- (26) Et ettevõtjatel oleks võimalik lähtuda kogu liidus ühtsest normistikust, on vaja täielikult ühtlustada ajavahemik, mille vältel pöördub mittevastavuse tõendamise kohustus tarbija kasuks. Esimese kahe aasta jooksul peaks tarbija selleks, et ta saaks tugineda mittevastavuse eeldusele, osutama selle, et kaup ei vasta lepingutingimustele, ilma et oleks vaja tõendada, et kauba mittevastavus oli tegelikult olemas kauba lepingutingimustele vastamise ajal. Selleks et parandada õiguskindlust lepingutingimustele mittevastavuse korral kasutada olevate õiguskaitsevahendite osas ja kõrvaldada üks peamisi digitaalset ühtset turgu pärssivatest takistustest, tuleks õiguskaitsevahendite kasutamise kord täielikult ühtlustada. Eelkõige peaks tarbija saama esmalt valida parandamise ja asendamise vahel, mis aitaks säilitada lepingulist suhet ja vastastikust usaldust. Lisaks peaks tarbijatele parandamise nõudmise võimaluse andmine soodustama säästvat tarbimist ja võib aidata kaasa toodete paremale vastupidavusele.
- (27) Tarbija valikut parandamise ja asendamise vahel tuleks piirata ainult siis, kui valitud võimalus oleks võrreldes teise võimaliku valikuga ebamõistlik, võimatu või õigusvastane. Näiteks võib olla ebamõistlik nõuda kauba asendamist väikese kriimustuse korral, kui asendamine põhjustaks olulisi kulusid, samas kui kriimustuse saab kergesti parandada.
- (28) Kui müüja ei ole puudust kõrvaldanud parandamise või asendamise teel mõistliku aja jooksul ja ilma et see põhjustaks tarbija jaoks olulist ebamugavust, peaks tarbijal olema õigus hinnaalandusele või leping lõpetada. Eelkõige peab parandamine või asendamine toimuma mõistliku aja jooksul. Mis on mõistlik aeg, seda tuleb objektiivselt hinnata, arvestades kauba ja selle mittevastavuse laadi. Kui müüja ei ole mõistliku aja jooksul kauba puudust kõrvaldanud, ei peaks tarbija olema kohustatud nõustuma müüja uute katsetega kõrvaldada sama puudus.
- (29) Arvestades, et õigus mittevastavuse tõttu leping lõpetada on oluline õiguskaitsevahend, mida kohaldatakse juhul, kui parandamine või asendamine ei ole võimalik või ebaõnnestub, peaks tarbijal olema õigus lõpetada leping ka juhul, kui lepingutingimustele mittevastavus on väike. See annaks tugeva stiimuli lahendada kõik mittevastavuse juhtumid varajases staadiumis. Et muuta lepingu lõpetamise õigus tarbijate jaoks tulemuslikuks, peaks tarbijal olukordades, kus ta ostab mitu toodet, millest mõni on põhitootete tarvik, mida tarbija ei oleks soetanud ilma põhitooteta ja mille mittevastavus mõjutab põhitoodet, olema õigus leping lõpetada ka tarvikosade suhtes, isegi kui viimased vastavad lepingutingimustele.
- (30) Kui tarbija lõpetab lepingu mittevastavuse tõttu, näeb käesolev direktiiv ette ainult lõpetamise peamised tagajärjed ja nõuetekohase korra, eelkõige poolte kohustuse saadu tagastada. Seega on müüja kohustatud hüvitama tarbija tasutud hinna ja tarbija on kohustatud kauba tagastama.
- (31) Tarbijate jaoks lepingu lõpetamise õiguse tõhususe tagamiseks, vältides samas tarbija alusetut rikastumist, peaks tarbija kohustus tasuda kauba väärtuse vähenemise eest piirduma nende olukordadega, kus väärtuse vähenemine ületab tavapärase kasutamise käigus tekkiva väärtuse vähenemise. Igal juhul ei peaks tarbijal olema kohustust maksta rohkem, kui oli kauba kokkulepitud hind. Olukordades, kus kauba tagastamine on võimatu selle hävimise või kaotsimineku tõttu, peaks tarbija tasuma hävinud kauba rahalise väärtuse. Tarbija ei peaks aga olema kohustatud rahalist väärtust tasuma siis, kui hävimise või kaotsimineku põhjustas kauba mittevastavus lepingutingimustele.
- (32) Müüjate jaoks õiguskindluse ja tarbijate üldise usalduse suurendamiseks piiriüleste ostude tegemise vastu tuleb ühtlustada ajavahemik, mille jooksul vastutab müüja mis

tahes mittevastavuse eest, mis on olemas ajal, mil tarbija saab kauba oma valdusse. Arvestades, et suur osa liikmesriike on näinud direktiivi 1999/44/EÜ rakendamisel ette kaheaastase ajavahemiku ja praktikas peavad turuosalised seda mõistlikuks, tuleks see ajavahemik säilitada.

- (33) Tarbijate suurema teadlikkuse ja liidu tarbijaõigusi käsitlevate normide lihtsama täitmise tagamiseks seoses lepingutingimustele mittevastavate kaupadega peaks käesolev direktiiv ühitama aja, mille jooksul tõendamiskohustus pöördub tarbija kasuks, perioodiga, mil müüja vastutab kõikide puuduste eest.
- (34) Läbipaistvuse tagamiseks tuleks sätestada müügigarantiile teatavad läbipaistvuse nõuded. Lisaks sätestatakse käesoleva direktiiviga õiguskindluse parandamiseks ja tarbijate eksitamise vältimiseks nõue, et juhul kui reklaamis või lepingueelses teabes sisalduvad müügigarantii tingimused on tarbijale soodsamad kui need, mis sisalduvad garantiilubaduses, peaksid kehtima soodsamad tingimused.
- (35) Arvestades, et müüja vastutab tarbija ees müüja või kolmanda isiku tegevusest või tegevusetusest tuleneva kauba lepingutingimustele mittevastavuse eest, on põhjendatud, et müüjal peaks olema võimalik kasutada õiguskaitsevahendeid isiku suhtes, kes vastutab tehingute ahela varasemas etapis. Käesolev direktiiv ei tohiks aga mõjutada lepinguvabaduse põhimõtet müüja ja teiste tehingute ahelas osalejate vahel. Üksikasjad selle õiguse kasutamise, eriti selle kohta, kelle vastu ja kuidas sellised õiguskaitsevahendeid kasutada, peaksid kehtestama liikmesriigid.
- (36) Isikutel ja organisatsioonidel, kellel on vastavalt liikmesriigi õigusele õigustatud huvi kaitsta tarbijate lepingulisi õigusi, peaks olema õigus algatada menetlusi kas kohtus või haldusasutuses, kes on pädev kaebusi lahendama või asjakohast kohtumenetlust algatama.
- (37) Käesolevas direktiivis ei piira miski rahvusvahelise eraõiguse normide, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruste (EL) nr 593/2008 ja (EL) nr 1215/2012<sup>42</sup> kohaldamist.
- (38) Direktiivi 1999/44/EÜ tuleks muuta, et jätta selle kohaldamisalast välja kaugmüügilepingud.
- (39) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 2006/2004<sup>43</sup> tuleks muuta, et täiendada selle lisa viitega käesolevale direktiivile, eesmärgiga lihtsustada käesoleva direktiivi jõustamisel tehtavat piiriülest koostööd.
- (40) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/22/EÜ<sup>44</sup> tuleks muuta ja lisada selle lisasse viide käesolevale direktiivile, tagamaks, et käesolevas direktiivis sätestatud tarbijate kollektiivsed huvid on kaitstud.
- (41) Kooskõlas liikmesriikide ja komisjoni 28. septembri 2011. aasta ühise poliitilise deklaratsiooniga selgitavate dokumentide<sup>45</sup> kohta kohustuvad liikmesriigid põhjendatud juhtudel lisama ülevõtmismeetmeid käsitlevale teatele ühe dokumendi või mitu dokumenti, milles selgitatakse seost direktiivi osade ja ülevõtvate riigisiseste

<sup>42</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1215/2012, 12. detsember 2012, kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (uuesti sõnastatud) (ELT L 351, 20.12.2012, lk 1).

<sup>43</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 2006/2004, 27. oktoober 2004, tarbijakaitse seaduse jõustamise eest vastutavate siseriiklike asutuste vahelise koostöö kohta (ELT L 364, 9.12.2004, lk 1).

<sup>44</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/22/EÜ, 23. aprill 2009, tarbijate huve kaitsvate ettekirjutuste kohta (ELT L 110, 1.5.2009, lk 30).

<sup>45</sup> ELT C 369, 17.12.2011, lk 14.

õigusaktide vastavate osade vahel. Käesoleva direktiivi puhul leiab seadusandja, et selliste dokumentide edastamine on põhjendatud.

- (42) Et liikmesriigid ei suuda käesoleva direktiivi eesmärgi – aidata kaasa siseturu nõuetekohasele toimimisele, tegeledes järjekindlalt viisil lepinguõigusega seotud takistuste kaotamisega kaupade internetimüügilt ja muult kaugmüügilt, ja vältida samal ajal õiguslikku killustatust – piisavalt saavutada, vaid neid on parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (43) Käesolevas direktiivis austatakse põhiõigusi ja järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid, eriti selle artikleid 16, 38 ja 47,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

### *Artikkel 1*

#### **Reguleerimise ja kohaldamisala**

1. Käesoleva direktiiviga kehtestatakse teatavad nõuded müüja ja tarbija vahel sõlmitud kaugmüügilepingutele, eelkõige normid, mis käsitlevad kaupade lepingutingimustele vastavust, õiguskaitsevahendeid lepingutingimustele mittevastavuse korral ja nende õiguskaitsevahendite kasutamist.
2. Käesolevat direktiivi ei kohaldata teenuste osutamist käsitlevate kauglepingute suhtes. Kui müügileping hõlmab nii kaupade müüki kui ka teenuste osutamist, siis kohaldatakse direktiivi ainult kaupade müüki puudutava osa suhtes.
3. Käesolevat direktiivi ei kohaldata sellise püsiva andmekandja suhtes, mis sisaldab digitaalset sisu, kui püsivat andmekandjat on kasutatud üksnes digitaalse sisu toimetamiseks tarbijale.
4. Niivõrd, kuivõrd see ei ole direktiiviga reguleeritud, ei mõjuta käesolev direktiiv liikmesriikide üldist lepinguõigust, nagu norme lepingute koostamise, kehtivuse või õiguslike tagajärgede, sealhulgas lepingu lõpetamise tagajärgede kohta.

### *Artikkel 2*

#### **Mõisted**

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (a) „müügileping” – leping, mille kohaselt müüja annab tarbijale üle või kohustub andma üle kauba omandiõiguse, sealhulgas kaup, mida tuleb valmistada või toota, ning tarbija tasub või võtab kohustuse tasuda selle ostuhinna;
- (b) „tarbija” – füüsiline isik, kes käesoleva direktiiviga hõlmatud lepingute raames tegutseb eesmärgil, mis ei ole seotud tema kaubandus-, majandus-, ametialase või kutsetegevusega;
- (c) „müüja” – füüsiline või juriidiline isik, olenemata sellest, kas ta on era- või avalik-õiguslikus omandis, kes käesoleva direktiiviga reguleeritud lepingute raames tegutseb eesmärgil, mis on seotud tema kaubandus-, majandus-, ametialase või kutsetegevusega, sealhulgas tema nimel või ülesandel teiste isikute kaudu;

- (d) „kaup” – materiaalne vallasvara, välja arvatud
  - a) esemed, mida müüakse sundkorras või muul seadusest tuleneval viisil,
  - b) vesi, gaas ja elekter, välja arvatud juhul, kui need pannakse müüki piiratud mahus või kindlaksmääratud koguses;
- (e) „kaugmüügi leping” – müüja ja tarbija vahel sõlmitav leping, mis sõlmitakse organiseeritud kaugmüügi- või teenuste osutamise skeemi alusel ilma müüja ja tarbija üheaegse füüsilise kohalviibimiseta, kasutades eranditult kas üht või mitut kaugsidevahendit, sealhulgas internetti, kuni ja kaasa arvatud ajani, millal leping sõlmitakse;
- (f) „püsiv andmekandja” – vahend, mis võimaldab tarbijal või müüjal säilitada isiklikult talle suunatud teavet nii, et seda saab tulevikus teabe otstarbe seisukohast piisava aja jooksul kasutada, ning mis võimaldab säilitatud teavet muutmata kujul taasesitada;
- (g) „müügigarantii” – müüja või tootja (garantii andja) poolt tarbija ees võetud kohustus lisaks oma seadusest tulenevale kohustusele kauba vastavuse tagamise osas hüvitada tarbijale kauba eest makstud hind või asendada või parandada kaup või hooldada seda mis tahes moel, kui kaubal puuduvad garantiilubaduses sätestatud omadused või see ei vasta mis tahes lepinguga mitteseotud nõuetele või lepingu sõlmimise ajal või selle eel kättesaadavale reklaamile;
- (h) „leping” – kokkulepe, mille alusel tekivad kohustused või muud õiguslikud tagajärjed;
- (i) „parandamine” –kauba viimine vastavusse lepinguga, kui kaup ei vasta lepingule;
- (j) „tasuta” – ilma kauba lepingutingimustega vastavusse viimisel tekkivate kuludeta, eelkõige posti-, töö- ja materjalikuludeta.

### *Artikkel 3*

#### **Ühtlustamise tase**

Liikmesriigid ei säilita ega kehtesta sätteid, mis erinevad käesoleva direktiiviga kehtestatudest, sealhulgas ei rangemaid ega leebemaid sätteid, millega tagataks tarbijakaitse erinev tase.

### *Artikkel 4*

#### **Vastavus lepingutingimustele**

1. Müüja tagab, et kaup vastab lepingutingimustele, st olenevalt asjaoludest
  - (a) kaup vastab koguselt, kvaliteedilt ja kirjelduselt lepingutingimustele, mis eeldab muu hulgas seda, et kui müüja näitab tarbijale näidist või mudelit, vastab kaup selle näidise või mudeli kvaliteedile ja kirjeldusele;
  - (b) kaup sobib kasutamiseks mis tahes konkreetsel eesmärgil, mille tarbija tegi müüjale teatavaks lepingu sõlmimisel ning mille müüja on heaks kiitnud, ning
  - (c) kaubal on samad omadused ja toimivus, mis on märgitud mis tahes lepingueelses avalduses, mis on lepingu lahutamatu osa.
2. Lepingutingimustele vastamiseks peab kaup täitma ka artiklites 5, 6 ja 7 esitatud nõuded.
3. Iga kokkulepe, mis välistab, kaldub kõrvale või muudab artiklite 5 ja 6 mõju tarbija kahjuks, kehtib ainult siis, kui tarbija teadis lepingu sõlmimise ajal kaubaga seotud

eritingimusest ja kui tarbija on lepingu sõlmimisel eritingimusega sõnaselgelt nõustunud.

#### *Artikkel 5*

##### **Kauba lepingutingimustele vastavuse nõuded**

Kaup peab vastama olenevalt asjaoludest järgmistele nõuetele:

- (a) kaup sobib otstarbeks, milleks seda liiki kaupa tavaliselt kasutatakse;
- (b) kaup on üle antud koos selliste tarvikutega, sealhulgas pakendid, paigaldusjuhised või muud juhised, mille saamist tarbija võib eeldada, ning
- (c) kaup on sama liiki kauba tavapäraste omaduste ja talitlusvõimega, nagu tarbija võib eeldada, arvestades kauba laadi ning võttes arvesse avalikke avaldusi, mille on teinud müüja või muu isik tehingute ahela varasemas etapis või mis on tehtud nende nimel, välja arvatud juhul, kui müüja tõendab, et
  - i) müüja ei olnud ega võinud olla teadlik kõnealuselt avaldusest;
  - ii) lepingu sõlmimise ajaks oli avaldust parandatud või
  - iii) avaldus ei saanud mõjutada kauba ostmist.

#### *Artikkel 6*

##### **Ebaõige paigaldamine**

Kui kaup on paigaldatud ebaõigesti, loetakse ebaõigest paigaldamisest tulenev mittevastavus võrdseks kauba lepingutingimustele mittevastavusega, kui

- (a) kauba paigaldas müüja või seda tehti tema vastutusel või
- (b) kauba paigalduse pidi teostama tarbija ja tarbija seda tegi ning ebaõige paigaldamine tulenes puudulikest paigaldusjuhistest.

#### *Artikkel 7*

##### **Kolmanda isiku õigus**

Artiklis 8 määratud lepingutingimustele vastavuse kindlakstegemiseks ette nähtud ajal peab kaup olema vaba kolmanda isiku õigustest, sealhulgas intellektuaalomandile tuginevatest õigustest, nii et kaupa saab kasutada lepingu kohaselt.

#### *Artikkel 8*

##### **Kauba lepingutingimustele vastamise aeg**

1. Müüja vastutab lepingule mittevastavuse eest, mis on olemas ajal, mil
  - (a) tarbija või tema nimetatud kolmas isik, kes ei ole vedaja, saab kauba oma valdusse või
  - (b) kaup antakse üle tarbija valitud vedajale, kui seda vedajat ei pakkunud müüja või kui müüja vedu ei paku.
2. Kui kauba paigaldas müüja või seda tehti tema vastutusel, loetakse, et tarbija on saanud kauba oma valdusse, kui kaup on paigaldatud. Kui kauba pidi paigaldama

tarbija, loetakse, et tarbija on saanud kauba oma valdusse, kui tarbijal on olnud paigaldamiseks mõistlik aeg, kuid mitte hiljem kui 30 päeva pärast lõikes 1 osutatud aega.

3. Eeldatakse, et lepingutingimustele mittevastavus, mis ilmneb kahe aasta jooksul alates lõigetes 1 ja 2 osutatud ajast, oli olemas lõigetes 1 ja 2 osutatud ajal, välja arvatud juhul, kui see on vastuolus kauba või mittevastavuse laadiga.

#### *Artikkel 9*

##### **Tarbija õiguskaitsevahendid lepingutingimustele mittevastavuse korral**

1. Lepingutingimustele mittevastavuse korral on tarbijal õigus nõuda, et müüja viiks kauba tasuta vastavusse, parandades või asendades selle kooskõlas artikliga 11.
2. Parandamine või asendamine peab toimuma mõistliku aja jooksul ning ilma oluliste ebamugavusteta tarbijale, võttes arvesse kauba laadi ja eesmärki, milleks tarbija kaupa tahtis.
3. Tarbijal on õigus hinna võrdelisele alandamisele kooskõlas artikliga 12 või lõpetada leping kooskõlas artikliga 13, kui
  - (a) parandamine või asendamine on võimatu või õigusvastane;
  - (b) müüja ei ole kaupa parandanud või asendanud mõistliku aja jooksul;
  - (c) parandamine või asendamine oleks tarbija jaoks väga ebamugav või
  - (d) müüja on teatanud või nähtub see sama selgelt asjaoludest, et ta ei vii kaupa lepingutingimustega vastavusse mõistliku aja jooksul.
4. Tarbijal on õigus viivitada hinna veel maksmata osa tasumisega, kuni müüja on viinud kauba lepingutingimustega vastavusse.
5. Tarbija ei saa õiguskaitsevahendit kasutada ulatuses, milles lepingutingimustega mittevastavuse või selle tagajärjed on põhjustanud tarbija ise.

#### *Artikkel 10*

##### **Kauba asendamine**

1. Kui müüja asendab puudusega asja lepingutingimustele vastava asjaga, võtab müüja asendatud kauba oma kulul tagasi, kui pooled ei ole pärast seda, kui tarbija on müüjale puudusest teatanud, kokku leppinud teisiti.
2. Kui tarbija oli paigaldanud kauba kooskõlas selle laadi ja otstarbega enne puuduse ilmnemist, hõlmab kohustus võtta asendatud kaup tagasi puudusega kauba eemaldamist ja asenduskauba paigaldamist või sellega seotud kulude kandmist.
3. Tarbija ei pea maksma kauba kasutamise eest selle asendamisele eelneva aja jooksul.

#### *Artikkel 11*

##### **Tarbija valik parandamise ja asendamise vahel**

Tarbija võib valida parandamise ja asendamise vahel, välja arvatud juhul, kui üks neist on võimatu või õigusvastane või teise võimalusega võrreldes müüjale ebamõistlikult kulukas, võttes arvesse kõiki asjaolusid, sealhulgas:

- (a) väärtust, mis kaubal oleks juhul, kui lepingutingimustele mittevastavust ei esineks;
- (b) lepingutingimustele mittevastavuse olulisust;
- (c) võimalust kasutada alternatiivset õiguskaitsevahendit ilma märkimisväärtete ebamugavusteta tarbijale.

#### *Artikkel 12*

##### **Hinna alandamine**

Hinda alandatakse võrdeliselt tarbija saadud kauba väärtuse suhtele kauba lepingutingimustele vastavuse väärtusesse.

#### *Artikkel 13*

##### **Tarbija õigus leping lõpetada**

1. Tarbijal on õigus leping lõpetada, teatades sellest müüjale mis tahes viisil.
2. Kui lepingutingimustele mittevastavus on seotud ainult mõne lepingu alusel üleantud kaubaga ja kui vastavalt artiklile 9 on alust leping lõpetada, võib tarbija lepingu lõpetada ainult nende kaupade osas ja mis tahes muude kaupade osas, mille tarbija soetas mittenõuetekohase kauba tarvikuna.
3. Kui tarbija lõpetab lepingu tervikuna või mõne lepingu alusel üleantud kauba osas kooskõlas lõikega 2,
  - (a) hüvitab müüja tarbijale tasutud hinna põhjendamatu viivitusega ja mitte hiljem kui 14 päeva jooksul alates teate saamisest ning kannab hüvitamisega kaasnevad kulud;
  - (b) tagastab tarbija müüja kulul müüjale kauba põhjendamatu viivitusega ja mitte hiljem kui 14 päeva jooksul alates lepingu lõpetamise teate saatmisest;
  - (c) kui kaup ei ole selle hävimise või kadumise tõttu võimalik tagastada, tasub tarbija müüjale rahalise väärtuse, mis oleks mittevastaval kaubal olnud päeval, mil tagastamine pidanuks toimuma, kui kaup oleks olnud selle kuupäevani hävimata või kaotsi minemata tarbija valduses, välja arvatud juhul, kui hävimine või kaotsimine oli tingitud kauba mittevastavusest lepingutingimustele, ning
  - (d) tarbija maksab kinni kauba väärtuse vähenemise üksnes ulatuses, milles väärtuse vähenemine ületab tavapärasest kasutamisest tuleneva väärtuse vähenemise. Väärtuse vähenemisest tulenev makse ei saa olla suurem kauba eest makstud hinnast.

#### *Artikkel 14*

##### **Tähtajad**

Tarbijal on kauba lepingutingimustele mittevastavuse korral õigus kasutada õiguskaitsevahendit, kui mittevastavus ilmneb kahe aasta jooksul kauba lepingutingimustele vastamise ajast. Kui artikliga 9 sätestatud õiguste kasutamiseks on riigisiseste õigusaktidega kehtestatud aegumistähtajad, siis ei või kõnealune tähtaeg olla lühem kui kaks aastat kauba lepingutingimustele vastamise ajast.

## Artikkel 15

### Müügigarantiid

1. Müügigarantii on garantii andjale siduv tingimustel, mis on sätestatud
  - (a) müüja antud lepingueelses teabes, sealhulgas mis tahes lepingueelses avalduses, mis on lepingu lahutamatu osa;
  - (b) enne lepingu sõlmimist avaldatud reklaamis ja
  - (c) garantiilubaduses.Kui garantii sisalduvad tingimused on tarbija jaoks ebasoodsamad kui müüja antud lepingueelses teabes või reklaamis esitatud tingimused, on müügigarantii siduv tingimustel, mis on sätestatud müügigarantiiga seotud lepingueelses teabes või reklaamis.
2. Garantii tehakse kättesaadavaks püsival andmekandjal ning see koostatakse lihtsas ja arusaadavas keeles. See peab sisaldama järgmist:
  - (a) tarbija selgelt sõnastatud seadusest tulenevad õigused, nagu on ette nähtud käesoleva direktiiviga, ja selge kinnitus, et müügigarantii ei mõjuta neid õigusi, ning
  - (b) garantii tingimused, mis lähevad kaugemale tarbija seadusest tulenevatest õigustest, teave kestuse, ülekantavuse, territoriaalse kohaldamisala ning mis tahes selliste kulude olemasolu kohta, mis võivad tarbijale müügigarantii kasutamisel tekkida, garantii andja nimi ja aadress, ning kui vastutav on muu isik kui garantii andja, siis isik, kellele tuleb esitada mis tahes nõuded, ja nõude esitamise kord.
3. Mittevastavus lõikele 2 ei mõjuta müügigarantii siduvust garantii andja jaoks.
4. Liikmesriigid võivad sätestada müügigarantiide kohta täiendavaid norme tingimusel, et need ei vähenda käesolevas artiklis sätestatud kaitset.

## Artikkel 16

### Tagasinõude õigus

Kui müüja vastutab tarbija ees kauba lepingutingimustele mittevastavuse tõttu, mis tuleneb tehingute ahelas varasema etapi isiku tegevusest või tegevusetusest, on müüjal õigus kasutada tehingute ahelas vastutava isiku või vastutavate isikute vastu õiguskaitsevahendeid. Vastutav isik, kelle vastu müüja võib kasutada õiguskaitsevahendit, ning asjaomased vahendid ja nende kasutamise kord määratakse kindlaks liikmesriikide õigusaktidega.

## Artikkel 17

### Jõustamine

1. Liikmesriigid tagavad piisavad ja tõhusad vahendid, et tagada käesoleva direktiivi järgimine.
2. Lõikes 1 osutatud vahendite hulka kuuluvad õigusnormid, mille kohaselt üks või mitu järgmistest liikmesriigi õigusega määratud asutustest võib/võivad kooskõlas liikmesriigi õigusega pöörduda kohtute või pädevate haldusasutuste poole, et tagada käesoleva direktiivi ülevõtmiseks vastu võetud siseriiklike õigusnormide kohaldamine:

- a) avalik-õiguslikud asutused või nende esindajad;
- b) tarbijaorganisatsioonid, kellel on õigustatud huvi tarbijaid kaitsta;
- c) kutseorganisatsioonid, kellel on õigustatud huvi meetmeid võtta.

#### Artikkel 18

##### Sätete kohustuslikkus

Iga lepinguline kokkulepe, mis välistab tarbija kahjuks käesolevat direktiivi üle võtvate riigisiseste meetmete kohaldamist, kaldub neist kõrvale või muudab nende mõju enne, kui tarbija teatab müüjale kauba lepingule mittevastavusest, ei ole tarbijale siduv, välja arvatud juhul, kui lepingupooled välistavad artiklite 5 ja 6 nõuete mõju, kalduvad sellest kõrvale või muudavad seda kooskõlas artikli 4 lõikega 3.

#### Artikkel 19

##### Direktiivi 1999/44/EÜ, määruse (EÜ) nr 2006/2004 ja direktiivi 2009/22/EÜ muudatused

1. Direktiivi 1999/44/EÜ artiklit 1 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

*„1. Käesoleva direktiivi eesmärk on ühtlustada liikmesriikide õigus- ja haldusnormid, mis käsitlevad tarbekaupade **müügilepingutega, mis ei ole kaugmüügilepingud**, ja nendega seotud garantiide teatavaid aspekte, et tagada tarbijakaitse ühtlane minimaalne tase siseturul.“*

b) lõiget 2 muudetakse järgmiselt:

i) punkt f asendatakse järgmisega:

*„f) „parandamine” – tarbekauba viimine vastavusse müügilepinguga, kui kaup ei vasta lepingule;”*

ii) lisatakse järgmine punkt:

*„g) „kaugmüügileping” – müüja ja tarbija vahel sõlmitud leping, mis sõlmitakse organiseeritud kaugmüügi- või teenuste osutamise skeemi alusel ilma müüja ja tarbija üheaegse füüsilise kohalviibimiseta, kasutades eranditult kas üht või mitut kaugsidevahendit, sealhulgas internetti, kuni ja kaasa arvatud ajani, millal leping sõlmitakse”.*

2. Määruse (EÜ) nr 2006/2004 lisasse lisatakse järgmine punkt:

*„22. Euroopa Parlamendi ja nõukogu XX.XX.201X. aasta direktiiv (EL) N/XXX kaupade internetimüügi ja muu kaugmüügi lepingutega seonduvate teatavate aspektide kohta (ELT ...).”*

3. Direktiivi 2009/22/EÜ I lisasse lisatakse järgmine punkt:

*„16. Euroopa Parlamendi ja nõukogu XX.XX.201X. aasta direktiiv (EL) N/XXX kaupade internetimüügi ja muu kaugmüügi lepingutega seonduvate teatavate aspektide kohta (ELT ...).”*

#### Artikkel 20

##### Ülevõtmine

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt [*kuupäev kaks aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist*].
2. Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nende ametlikul avaldamisel nendesse või nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.
3. Liikmesriigid edastavad komisjonile siseriiklike õigusnormide teksti, mille nad võtavad vastu käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas.

#### *Artikkel 21*

#### **Jõustumine**

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

#### *Artikkel 22*

#### **Adressaadid**

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

*Euroopa Parlamendi nimel*  
*president*

*Nõukogu nimel*  
*eesistuja*